

คู่มือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยครอบครัว

HOME SCHOOL

นางสาวอุมาพร วชิรโรจน์ประภา
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ เล่มนี้ ได้เรียบเรียงขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว สำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำขึ้นเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งจะสร้างความชัดเจนให้กับครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนสาธารณชนผู้สนใจที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบ แนวปฏิบัติของทางราชการ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่าย นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเติมสาระของเจตคติหรือทัศนคติที่ถูกต้องต่อสิทธิของผู้เรียน สิทธิของครอบครัว และวิธีการอันเหมาะสมในการจัดการศึกษาโดยครอบครัวภายใต้บริบทสังคมไทย เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ หวังว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวได้เป็นอย่างดี

นางสาวอุมภาพร วชิรโรจน์ประภา

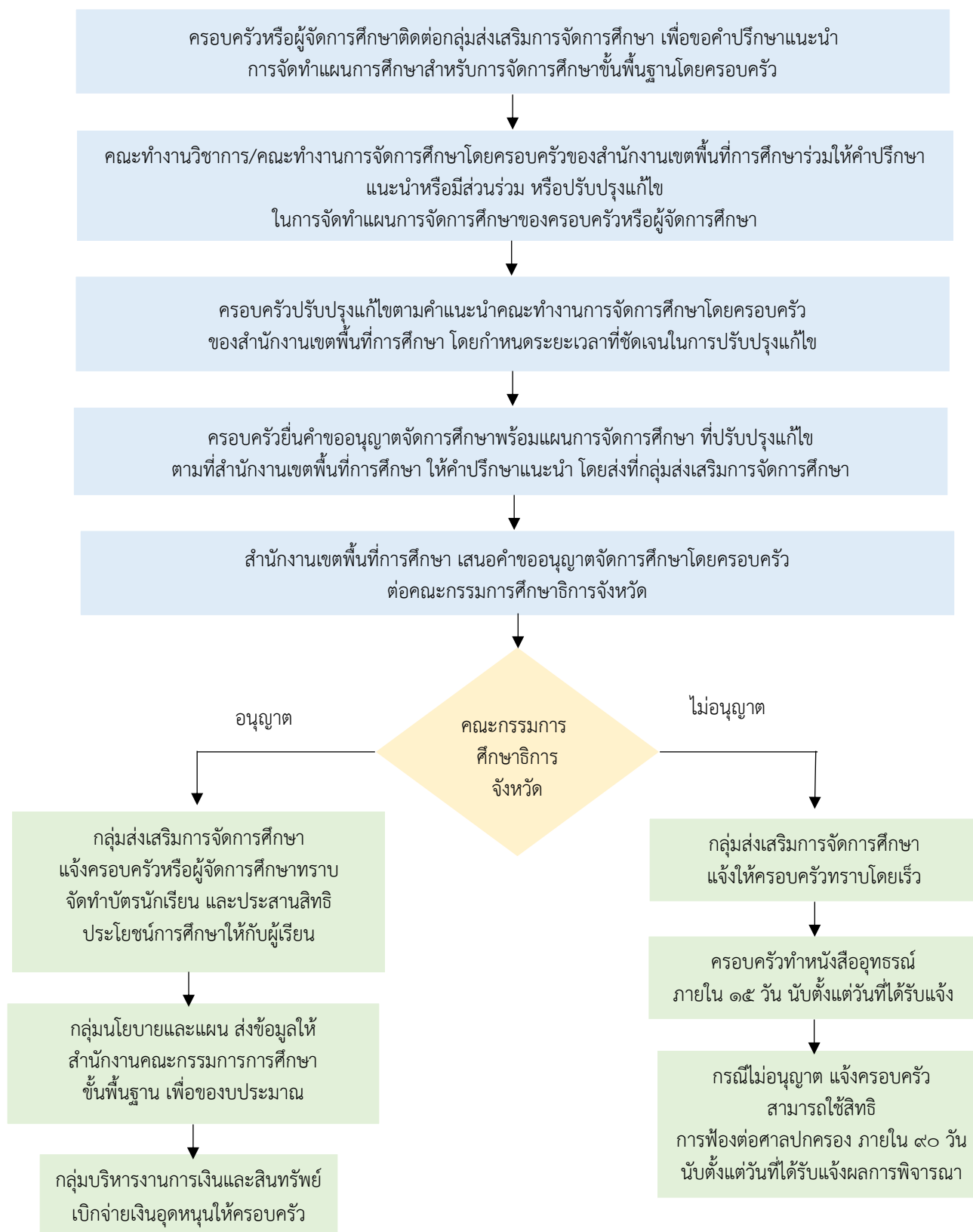
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สรุปขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๑
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๕
หลักการและความเป็นมา	๕
ส่วนที่ ๒ บทบาทและอำนาจหน้าที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๗
บทบาทและหน้าที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๑๐
บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๐
บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๑๒
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด	๑๔
บทบาทหน้าที่ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	๑๕
บทบาทหน้าที่ของบิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา	๑๕
ส่วนที่ ๓ แนวทางดำเนินการจัดการศึกษา	๑๘
การขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๒๐
แผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๒๖
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๓๔
การประกันคุณภาพการจัดการศึกษา	๔๔
เอกสารหลักฐานทางการศึกษา	๔๖
การเทียบโอนผลการเรียน	๔๗
สิทธิประโยชน์ทางการศึกษา	๕๒
การย้ายภูมิลำเนา	๕๓
การเลิกจัดการศึกษา	๕๔
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๕๗
ภาคผนวก	
คณะผู้จัดทำ	

สรุปขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

ที่	ขั้นตอน	ส่วนงาน/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม/เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
๑	ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา ติดต่อกลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา เพื่อขอคำปรึกษา แนะนำการจัดทำแผนการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานโดยครอบครัว	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา สพป. ตาก เขต ๑	- แบบยื่นความประสงค์ขอ จัดทำแผนการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว - แบบฟอร์มการจัดทำ แผนการจัดการศึกษา โดยครอบครัว - (ร่าง) แผนการจัดการศึกษา	๑ - ๓๐ พ.ย.
๒	คณะกรรมการวิชาการ/คณะกรรมการ จัดการศึกษาโดยครอบครัว ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมให้คำปรึกษา แนะนำหรือมี ส่วนร่วม หรือปรับปรุงแก้ไขใน การจัดทำแผนการจัดการศึกษา ของครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัด การศึกษา สพป. ตาก เขต ๑	- (ร่าง) แผนการจัดการศึกษา	๑ - ๓๐ ธ.ค.
๓	ครอบครัวปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำคณะกรรมการจัด การศึกษาโดยครอบครัว ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนใน การปรับปรุงแก้ไข		- (ร่าง) แผนการจัดการศึกษา	๒ - ๓๑ ม.ค.
๔	ครอบครัวยื่นคำขออนุญาตจัด การศึกษาพร้อมแผนการจัด การศึกษาที่ปรับปรุงแก้ไข ตามที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ คำปรึกษาแนะนำ โดยส่งที่กลุ่ม ส่งเสริมการจัดการศึกษา	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา สพป. ตาก เขต ๑	- แบบยื่นคำขออนุญาตจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานโดย ครอบครัว - หลักฐานประกอบคำขอ อนุญาตจัดการศึกษา ๑) สำเนาทะเบียนบ้านของ ครอบครัว, ผู้เรียนและ ผู้จัดการศึกษา ๒) สำเนาบัตรประจำตัว ประชาชนของครอบครัว, ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา ๓) สำเนาสูติบัตรของผู้เรียน	๑ - ๒๘ ก.พ.

ที่	ขั้นตอน	ส่วนงาน/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม/เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
			๔) สำเนาหลักฐานวุฒิ การศึกษาสูงสุดของผู้เรียน ๕) ภาพที่ตั้งและแผนผัง สถานที่จัดการศึกษา ๖) สำเนาหลักฐานวุฒิ การศึกษาของผู้จัดการศึกษา ๗) แผนการจัดการศึกษา	
๕	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ตรวจสอบคำขออนุญาตจัด ทำการศึกษาและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอ	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา สพป. ตาก เขต ๑	เอกสารตามขั้นตอนที่ ๔	๑ – ๓๑ มี.ค.
๖	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ส่ง เอกสารให้กลุ่มอำนวยการ ประทับตราลงรับ ในกรณีคำขออนุญาตจัด การศึกษาและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอ อนุญาตจัดการศึกษาถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว (โดยให้ถือว่าวันที่ประทับตราลงรับ เป็นการเริ่มต้นระยะเวลาการขอ อนุญาตจัดการศึกษา)	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษาและกลุ่ม อำนวยการ สพป. ตาก เขต ๑	เอกสารตามขั้นตอนที่ ๔	๑ – ๓๑ มี.ค.
๗	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษา โดยครอบครัวต่อคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัดตาก	กลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา สพป. ตาก เขต ๑ และสำนักงาน ศึกษาธิการ จังหวัดตาก	เอกสารตามขั้นตอนที่ ๔	๑ – ๓๑ มี.ค.
๘	คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ตากพิจารณาคำขออนุญาตจัด การศึกษา	สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดตาก	เอกสารตามขั้นตอนที่ ๔	๑ – ๓๐ เม.ย.
๙	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก แจ้งผลการพิจารณาคำขอ อนุญาตจัดการศึกษาให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดตาก และกลุ่ม ส่งเสริมการจัด	- แบบอนุญาตให้จัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว	๑ – ๓๐ พ.ค.

ที่	ขั้นตอน	ส่วนงาน/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	แบบฟอร์ม/เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
	<p><u>กรณีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตากพิจารณาอนุญาตจัดการศึกษา</u></p> <p>๑) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา แจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาทราบ</p> <p>๒) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา แจ้งให้ครอบครัวส่งแบบคำขอมัติประจำตัวผู้เรียน และสำเนาภาพถ่ายบัญชีธนาคารพาณิชย์ ประเภทออมทรัพย์ เพื่อใช้สำหรับเบิกจ่ายงบประมาณให้แก่ครอบครัว</p> <p><u>กรณีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตากพิจารณาไม่อนุญาตจัดการศึกษา</u></p> <p>กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา แจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษา สิทธิทำหนังสืออุทธรณ์ ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ วันที่ได้รับแจ้ง และสิทธิการฟ้องต่อศาลปกครอง ภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา</p>	<p>การศึกษา สพป. ตาก เขต ๑</p>	<p>- แบบคำขอมัติประจำตัวผู้เรียนการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยครอบครัว</p> <p>- สำเนาภาพถ่ายบัญชีธนาคารพาณิชย์</p>	

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ตามมาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้ได้แก่ทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่วัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้รัฐจะต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาดังกล่าวให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ซึ่งปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๑๐ กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา ๑๒ ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ กำหนดการจัดการศึกษามี ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ตามมาตรา ๑๓ และ ๑๔ กำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง บุคคลและครอบครัวมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ คือ การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษา ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด มาตรา ๖๑ ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคลและครอบครัวตามความเหมาะสมและความจำเป็น และมาตรา ๖๖ กำหนดให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อศึกษาต่อหลักสูตรแกนกลาง (Core Curriculum) คือ หัวใจสำคัญของความรู้ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องรู้ ประชาชนในชาติต้องผ่านการศึกษาตามหลักสูตรนี้ เพราะถือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของชาติ

การศึกษาโดยครอบครัว (Home School) เป็นการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นหลากหลาย เป็นการศึกษาทางเลือกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนในระบบการศึกษาปกติ ซึ่งมีเหตุผลมาจากพื้นฐานของบุคคลตามปรัชญาความเชื่อทางการศึกษา และการเรียนรู้ หรือด้านอื่น ๆ การจัดการศึกษามีตามความแตกต่างของผู้เรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการและความจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียน มีความสุขและเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ โดยนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีภารกิจจัดการและการส่งเสริมการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ ข้อ ๑ (๕) มีอำนาจหน้าที่พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ ตลอดจนการประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคม

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ได้จัดทำคู่มือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งจะสร้างความชัดเจนให้กับครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนสาธารณชนผู้สนใจที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในกฎระเบียบ แนวปฏิบัติของทางราชการ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายนอกจากนี้ยังได้เพิ่มเติมสาระของเจตคติหรือทัศนคติที่ถูกต้อง ต่อสิทธิของผู้เรียน สิทธิของครอบครัว และวิธีการอันเหมาะสมในการจัดการศึกษาโดยครอบครัวภายใต้บริบทสังคมไทย เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

ส่วนที่ ๒

บทบาทและอำนาจหน้าที่การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว โดยได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภายใต้อำนาจหรือกรอบในการดำเนินการ ๕ ประการ คือ

- ๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว
- ๒) พ่อแม่จะต้องมีอิสระในการดำเนินการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
- ๓) มีความสอดคล้องกับหลักการและแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
- ๔) มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติและ
- ๕) มีความเป็นสากลเทียบเคียงกับต่างประเทศได้

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศใช้ “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑” และ “หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ” เพื่อให้หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน และเห็นแนวทางในการนำสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่างมีคุณภาพ

หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างในด้านเป้าหมาย การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารจัดการต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญา จุดเน้นหรือศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน การศึกษาจะต้องจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ความต้องการและความจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขและเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ปัจจุบันการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมีความแตกต่างในมิติที่สำคัญ ดังนี้

๑. การศึกษาเฉพาะทางที่มีจุดเน้นพิเศษ เช่น กีฬา นาฏศิลป์ ปรีชาธิธรรม เป็นต้น
๒. การศึกษาที่มีแนวคิด ปรัชญา จุดมุ่งหมายต่างไปจากการศึกษาในระบบต้องการการศึกษาแบบก้าวหน้า (Progressive) การศึกษาทางเลือก (Alternative Education)
๓. การศึกษาที่สนองต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางธรรมชาติ ศักยภาพ ฐานะความเป็นอยู่ ภูมิลำเนา เช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีความถนัดเฉพาะทาง เด็กพิการ เด็กในภาวะยากลำบาก เด็กในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร เด็กไร้สัญชาติ เป็นต้น

ลักษณะการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

ตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ มีหลากหลายลักษณะ สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ

๑.๑ โรงเรียนในระบบที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้แตกต่างจากโรงเรียนส่วนใหญ่ทั่วไป เช่น โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนสัตยาไส การศึกษาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ ผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น

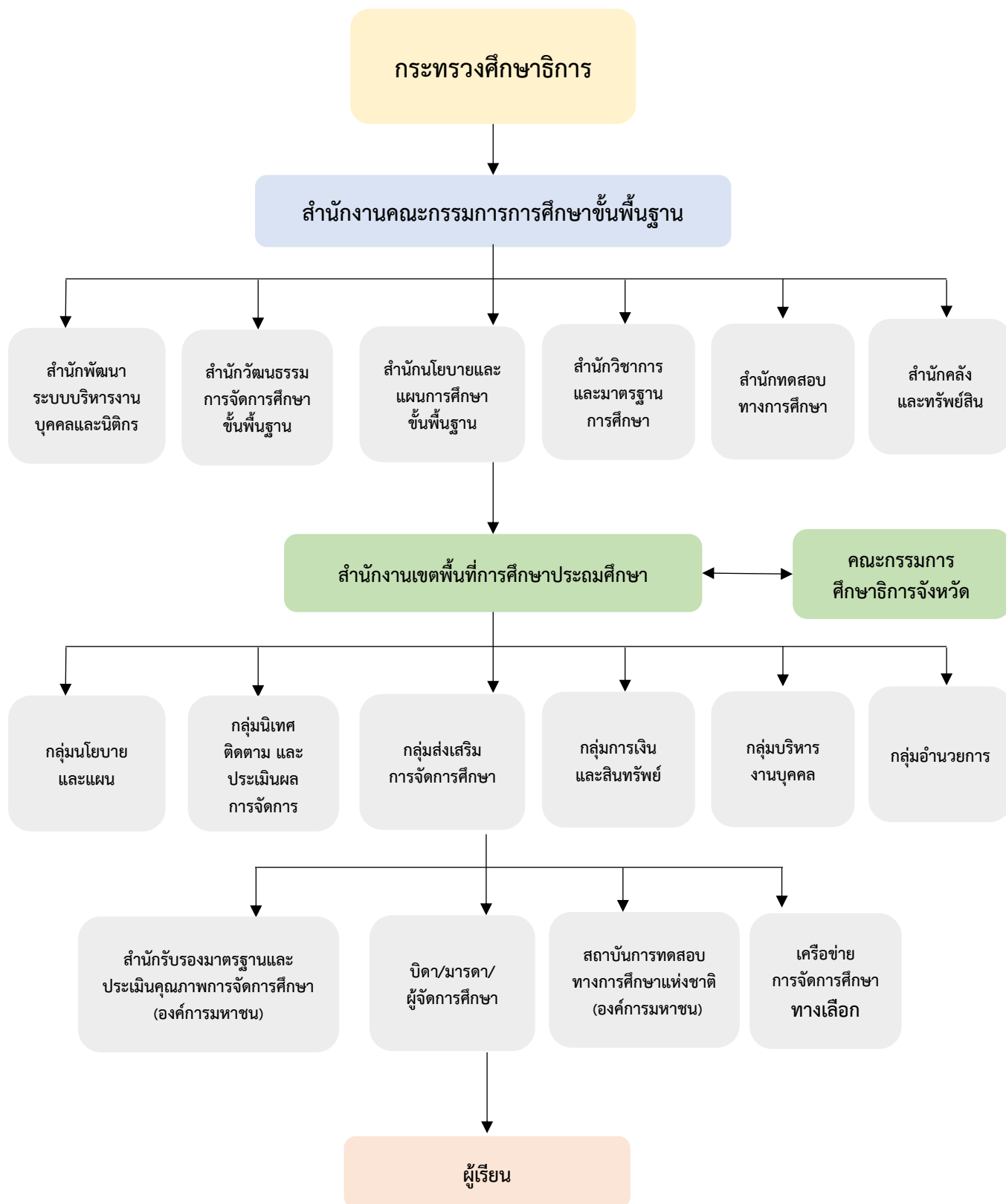
๑.๒ โรงเรียนที่จัดการศึกษาเฉพาะทางหรือมีจุดเน้นเป็นพิเศษ เช่น โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนกีฬา โรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนไพบรณีย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นต้น

๒. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย

๒.๑ มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นหลากหลาย สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา ธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียนหรืออาจจัดการเรียนรู้ตามวิถีธรรมชาติ วิถีธรรม วิถีของชุมชน เช่น ศูนย์การเรียนรู้ การศึกษาโดยครอบครัว การศึกษาสายตาครูภูมิปัญญา เป็นต้น

๒.๒ เป็นการศึกษาทางเลือกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนในระบบการศึกษาปกติ ซึ่งมีเหตุผลมาจากพื้นฐานของบุคคลตามปรัชญาความเชื่อทางการศึกษาและการเรียนรู้หรือด้านอื่นๆ

แผนภูมิที่ ๑ โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

บทบาทและหน้าที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น คล่องตัวและตอบสนองการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่าง ในด้านเป้าหมาย แผนการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนตามปรัชญา จุดเน้น หรือศักยภาพ และความต้องการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนด บทบาทอำนาจและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวปฏิบัติไว้ ดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑) สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน บทบาทและหน้าที่มีดังนี้

๑) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศและแผนงานพัฒนาและการดำเนินงานการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว พ.ศ.๒๕๔๗ ให้เป็นไปอย่างมีระบบ บรรลุผลตามเป้าหมายของภาคส่วนต่างๆ อย่างราบรื่น เรียบร้อยมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

๒) จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓) จัดทำข้อเสนอนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

๔) ประมวลข้อเสนอนโยบาย จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับผู้เรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๕) จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๗) ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ ในการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

๘) สนับสนุนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาประสิทธิภาพการส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวอย่างเต็มตามศักยภาพ

๙) กำกับ ดูแล ติดตาม วิจัย และพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๑๐) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง

๑.๒) สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

๑) ศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบและนวัตกรรมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแสวงหาความร่วมมือหรือทุน เพื่อการพัฒนารูปแบบและนวัตกรรมในการจัดการศึกษา

๒) ดำเนินการนำร่อง เพื่อให้สามารถนำรูปแบบและนวัตกรรมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ

๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตาม และประเมินผล เกี่ยวกับการนำรูปแบบและนวัตกรรมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ

๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

๑) สนับสนุนทางวิชาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และเอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑.๔ สำนักทดสอบทางการศึกษา บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

๑) ศึกษา วิจัย และพัฒนาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รวมทั้งจัดระบบ วิธีการทดสอบและพัฒนาเครื่องมือวัดมาตรฐานสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษา และการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒) ดำเนินการสอบวัดความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะระดับต่างๆ ให้กับผู้เรียนและประชาชนทั่วไป

๓) พัฒนาและส่งเสริมวิชาการด้านการทดสอบและประเมินผลทางการศึกษารวมถึงการพัฒนาศุลากรด้านการทดสอบและประเมินผล

๔) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบข้อมูลและทะเบียนประวัติผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งประสานความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑.๕ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ บทบาทและหน้าที่มีดังนี้

๑) จัดทำข้อเสนอนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมาย งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑.๖ สำนักการคลังและสินทรัพย์ บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

๑) อนุมัติเงินงวดและโอนเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบคลุมไว้ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

๑) เป็นหน่วยงานหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว

๒) นำคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว เสนอให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาโดยเร็ว

๓) จัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา/ผู้เรียน ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขออนุญาต และการเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๔) จัดทำข้อมูลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พร้อมรายงานในระบบสารสนเทศ (DMC) และจัดทำเอกสารต่างๆ เช่น บัตรประจำตัวผู้เรียน ทะเบียนผู้เรียน ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ ประกาศนียบัตร แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เอกสารในการเทียบโอนผลการเรียน และเอกสารหลักฐานทางการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๕) จัดให้มีคณะกรรมการวิชาการ/คณะทำงานติดตามผลการจัดการศึกษา/คณะทำงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อการส่งเสริมคุณภาพเชิงวิชาการ ตามหลักการการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ประกอบด้วย บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครอบครัว และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายงานการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนและสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำหนดอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๖) ประสานงานสถานศึกษา สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือในการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตาม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีระบบ และมีคุณภาพ

๗) ส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของเด็กและครอบครัวอันพึงประสงค์ในการจัดการศึกษา เช่น จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ การให้บริการหรือประสานงานแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ แก่ครอบครัวผู้จัดการศึกษา ได้ใช้เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ

๘) วางแผน กำกับ ดูแลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

๙) การวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๑๐) สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยครอบครัว เพื่อคุณภาพของเยาวชนต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเต็มที่ไร้ขีดจำกัด

๑๑) ติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนอย่างสม่ำเสมอตามโอกาสที่เหมาะสมอันส่งผลต่อการพัฒนายกระดับความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

๑๒) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร ความรู้ในเวทีสาธารณะ เครือข่ายภาคสังคมข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจของสังคมโดยรวม เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้มีความสำเร็จก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

๑๓) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ กลุ่มนโยบายและแผน บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

๑) รวบรวม ประมวลผลข้อมูลจำนวนผู้เรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณงบเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒) จัดทำฐานข้อมูลระบบ PMC รายงานในระบบ

๓) จัดสรรงบประมาณและแจ้งให้บิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา/ครอบครัวทราบ

๔) ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ

๕) ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

๑) ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านวิชาการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว เช่น เป็นคณะทำงานพิจารณาแผนการจัดการศึกษา เป็นต้น

๒) ดำเนินการนิเทศ ติดตาม วัดและประเมินผลผู้เรียนจากการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัวด้วยวิธีการที่หลากหลายตามบริบท ปรัชญา จุดเน้นและศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและส่งผลการรายงานการนิเทศ ติดตาม วัดและประเมินผลให้กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อรายงานผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓) ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบเข้าสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๔) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีคุณภาพ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครอบครัวผู้จัดการศึกษา ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ทั้งนี้อาจดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายบ้านเรียน/ ภาคเครือข่ายการศึกษาทางเลือก เป็นต้น

๕) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาโดยครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

๖) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เพื่อคุณภาพของเยาวชนต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเต็มที่ไร้ขีดจำกัด

๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

- ๑) แจกจ่ายการอนุมัติงวดตามบัญชีจัดสรร
- ๒) ประสานและเบิกจ่ายเงินงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาให้กับบิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา
- ๓) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินแก่บิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา
- ๔) จัดเก็บเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายเงินเพื่อการตรวจสอบ

๒.๕ กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล (กลุ่มงานวินัยและนิติกร) บทบาทและหน้าที่ มีดังนี้

ดูแล ช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวภายใต้บทบาท อำนาจ หน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและการปฏิบัติงานตามระเบียบและข้อกฎหมายกำหนด

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ ๘ (๑) ให้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และข้อ ๘ (๒) กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

๑. พิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว และให้สำนักงานแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจัดการศึกษา

๒. พิจารณาการเลิกจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาตามคำขอของครอบครัว

๒.๒ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีมติให้เลิกจัดการศึกษา ตามข้อ ๔ ของกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ในกรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่าครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาตามข้อ ๒ (๗) ของกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ.๒๕๔๗ ให้สำนักงานแนะนำ ให้ครอบครัวนั้นปรับปรุงการจัดการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด หากครอบครัวดังกล่าวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีดังนี้

๑. จัดการบริหารทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้ได้มาตรฐาน
๒. พัฒนาข้อสอบให้สามารถวัดได้ทุกมาตรฐานการศึกษาอย่างมีมาตรฐาน
๓. ดำเนินการให้มีการนำผลการทดสอบไปใช้ให้เกิดประโยชน์
๔. วิจัยและพัฒนาให้มีระบบทดสอบทางการศึกษาให้ครบ ทุกมาตรฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนให้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา
๕. ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบข้อสอบและสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาเกี่ยวกับโปรแกรมและเทคนิคการสร้างข้อสอบและมาตรฐานการวัดรูปแบบต่าง ๆ
๖. ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลและข้อความรู้ เพื่อเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีต่อสาธารณชน
๗. ทบทวนกฎหมาย ข้อบังคับและมติต่างๆ ให้เหมาะสมกับภาพที่เป็นจริง ทันสมัยและเอื้อต่อการปฏิบัติงาน
๘. สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาและทุกระดับสถานศึกษาและต้นสังกัดมีโปรแกรมการทดสอบและประเมินผู้เรียนตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒
๙. ให้บริการการทดสอบแก่บุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ
๑๐. เป็นศูนย์กลางข้อมูลการทดสอบทางการศึกษา สนับสนุนและให้บริการผลการทดสอบแก่หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บทบาทหน้าที่ของบิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา มีดังนี้

๑. การเตรียมความพร้อม

๑.๑ สำรองความพร้อมของครอบครัวในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เช่น การใช้ทรัพยากรต้นทุนของครอบครัว การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม สถานที่ในการจัดเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้และสื่อเพื่อการเรียนรู้ การเข้าร่วมประชุมทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๑.๒ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ระเบียบ กฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางฯ แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว เป็นต้น

๑.๓ ศึกษาการพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๒. การขออนุญาต

๒.๑ การเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๒.๒ การจัดแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท ปรัชญา ความต้องการและศักยภาพผู้เรียนโดยจัดทำร่วมหรือการได้รับคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่

๓. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งควรประกอบด้วย

๓.๑ จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้าน หาสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและกำหนดอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของตนได้

๓.๒ สร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ด้วยความตระหนักในคุณค่าและจุดมุ่งหมายของชีวิต

๓.๓ จัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยโดยคำนึง ถึงลักษณะเฉพาะตัว สร้างโอกาสให้เด็กได้แสดงออก พบความถนัด ความสนใจ จุดเด่น ข้อด้อยของตน เพื่อการพัฒนาที่โดดเด่นอย่างมีความสมดุลกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ

๓.๔ สร้างโอกาสการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกวิถีทาง ทุกโอกาส ทุกสถานที่ อย่างมีกระบวนการ ด้วยการซึมซับ รับรู้อย่างเป็นธรรมชาติจากประสบการณ์ตรง และการสัมผัส สัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้ในภาวะที่เป็นธรรมชาติ มีเสรีภาพ มีความท้าทาย มีจินตนาการหรือสอดคล้องกับเรื่องราวในชีวิตจริง และเกิดจากความสนใจใฝ่รู้จากภายใน

๓.๕ สร้างสถานการณ์หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ตามความสนใจของบุคคล เช่น โครงการ การศึกษาเป็นกลุ่มกับครอบครัวอื่น ๆ ได้แก่ การเดินทาง ท่องเที่ยว ทัศนศึกษา ค่ายพักแรม การเข้าร่วมงานเทศกาลประเพณี กิจกรรมเสริมทักษะดนตรี กีฬา ภาษา กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมพัฒนาสติและสมาธิ ตลอดจนกิจกรรมเสริมพื้นฐานงานอาชีพ งานบ้าน งานครัว ฯลฯ

๓.๖ จัดเก็บหลักฐาน/ร่องรอยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น บันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน/ชิ้นงาน แฟ้มสะสมผลงานเรียนรู้ของผู้เรียน หรือหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงถึงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๔. กรณีครอบครัวพบหรือมีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม ได้แก่

๔.๑ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของเด็กพิการ ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพ ด้านสังคม

๔.๒ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดซึ่งมีทุกจังหวัด และขอรับบริการในเบื้องต้นจากศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานในพื้นที่ที่ให้บริการคนพิการ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ให้บริการเด็กพิการแบบไป-กลับ และหรือแบบประจำพักค้างในศูนย์

๔.๓ ครอบครัว สามารถศึกษาการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการ (เด็กพิการ ๙ ประเภท) ได้ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด

๕. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการดังนี้

๕.๑ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๕.๒ จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายงานการวัดประเมินผลตามที่สำนักงานกำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๖. จัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้

๖.๑ จัดทำรายงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนและสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๖.๒ ประสานการดำเนินงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานทางการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

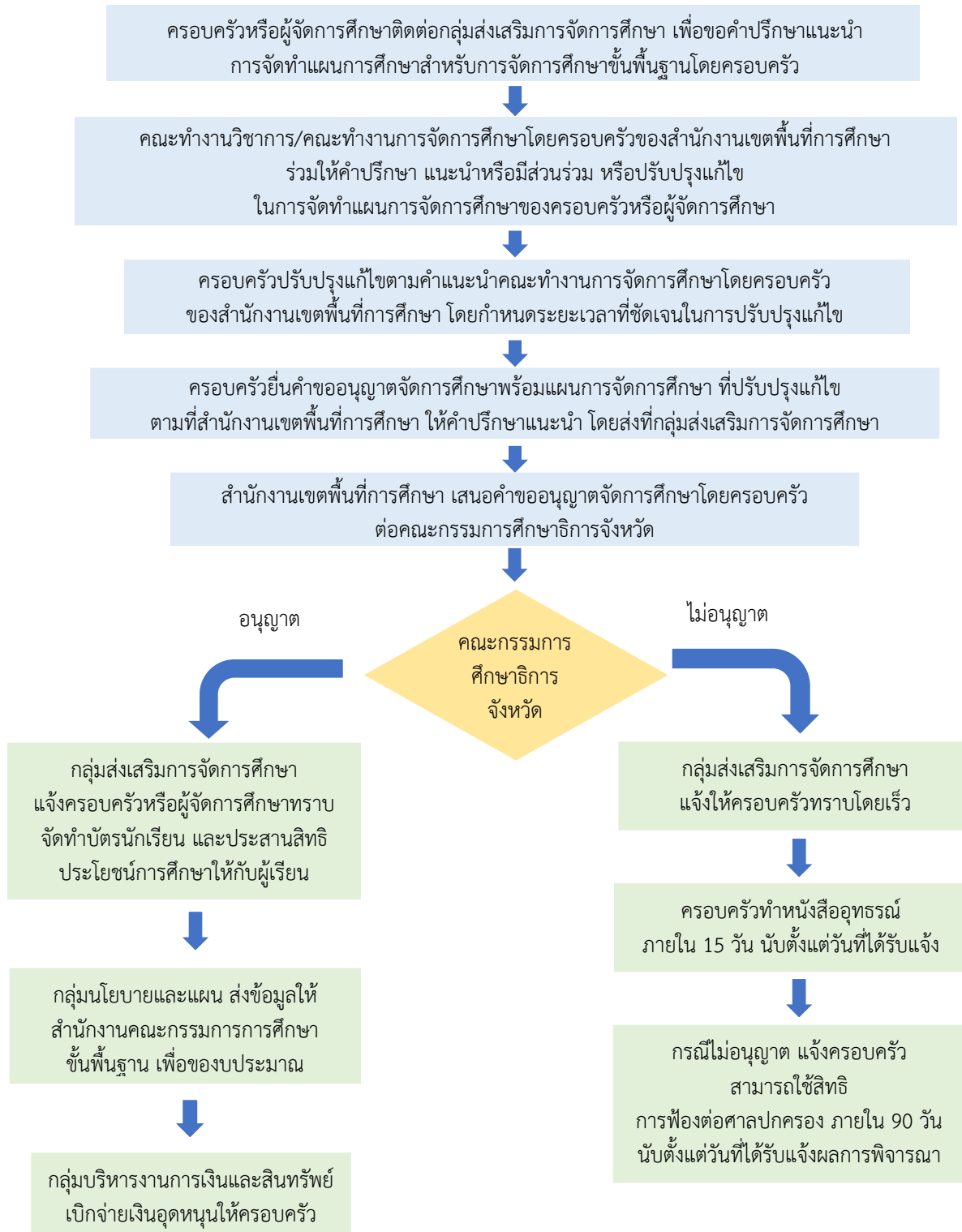
ส่วนที่ ๓

แนวทางดำเนินการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่รัฐให้ความคุ้มครองและส่งเสริมอย่างเหมาะสม ภายใต้กฎหมาย กฎและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยมีแนวทางในการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดังนี้

๑. การขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
๒. แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
๓. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
๔. การประกันคุณภาพภายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
๕. เอกสารหลักฐานทางการศึกษา
๖. การเทียบโอนผลการเรียน
๗. สิทธิประโยชน์ทางการศึกษา
๘. การย้ายภูมิลำเนา
๙. การเลิกจัดการศึกษา

แผนภูมิที่ ๒ การขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๑. การอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ และ ข้อ ๓ กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้คณะกรรมการพิจารณาโดยเร็ว ซึ่งปัจจุบันการพิจารณาอนุญาตเป็นอำนาจของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของ กระทรวงศึกษาธิการ และแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษา แก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาต จัดการศึกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำแนวทางการขออนุญาตจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

- ๑.) การเตรียมการเพื่อขออนุญาต จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
- ๒.) การยื่นแบบแสดงความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
- ๓.) การยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว
- ๔.) การพิจารณาอนุญาตของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ควรดำเนินการเพื่อให้กระบวนการ พิจารณาอนุญาตแล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อรักษาสิทธิของเด็กให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องในภาคเรียนนั้น ๆ

รายละเอียดการดำเนินการ

๑. การเตรียมการเพื่อขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ในการเตรียมการเพื่อขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ผู้รับผิดชอบหรือ คณะทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ร่วมกันกับครอบครัวที่มีความ พร้อม ความสนใจและตัดสินใจที่จะจัดการศึกษา ซึ่งอาจจัดในลักษณะการพูดคุย การประชุม ปรีกษา หรือ ในเรื่องของการเตรียมความพร้อม บทบาทอำนาจและหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดศึกษาได้จาก ส่วนที่ ๒

๒. การยื่นแบบแสดงความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ในการยื่นแบบแสดงความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้จัดการศึกษา/ครอบครัว ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ บิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา แสดงความประสงค์ตามแบบแจ้งความความประสงค์ขอ จัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนา อยู่

๒.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานวิชาการ เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในพิจารณาแผนการจัดการศึกษาของ ครอบครัว ซึ่งอาจประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ศึกษาานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญหรือเครือข่ายการศึกษาทางเลือก เพื่อร่วม เป็นคณะทำงาน โดยอาจกำหนดจำนวน สัดส่วน และการเห็นพร้อมร่วมกันของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

และครอบครัว เพื่อร่วมให้คำปรึกษาแนะนำที่เหมาะสม การส่งเสริมคุณภาพ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล ซึ่งให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ (๗) ที่ระบุให้แผนการจัดการศึกษามาจากครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาร่วมกันกำหนด ตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ให้ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิจารณาร่วมกัน เพื่อให้เป็นแผนการจัดการศึกษาที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ควรกำหนดระยะเวลาในการ ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ทั้งนี้ การจัดทำแผนการจัดการศึกษา ควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะให้สอดคล้องกับบริบทและความ แตกต่างของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายด้วยกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่แตกต่างกันได้ หรือสามารถปรับปรุงเพิ่มเติมส่วนที่ต้องการเน้น หรือความรู้ทักษะเฉพาะ ทางได้ตามความเหมาะสม สามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้น สามารถจัดเป็นกลุ่มสาระการ เรียนรู้ หรือบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพของผู้เรียน ทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ เวลาเรียน ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ สามารถปรับยืดหยุ่น ตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัด การศึกษาของครอบครัว โดยให้มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่ปรับใช้ ทั้งนี้แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

- ๑) ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว
- ๒) ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน
- ๓) ระดับการศึกษาที่จัด
- ๔) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
- ๕) รูปแบบการจัดการศึกษา
- ๖) การจัดสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้
- ๗) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- ๘) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- ๙) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

๒.๓ สถานที่ยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวได้ที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนา (ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่อยู่ของบุคคลตามกฎหมาย หรือ ตามที่อยู่ทะเบียนบ้าน หรือหากครอบครัวมีทะเบียนบ้านอยู่ทีหนึ่ง แต่มีถิ่นที่พำอาศัยเป็นปัจจุบันอยู่อีกทีหนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่จัดการศึกษาให้ยื่นคำขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวต่อสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ณ ถิ่นที่อยู่อาศัยปัจจุบันได้) ทั้งนี้สถานที่ยื่นคำขอสามารถดำเนินการได้ดังนี้

๒.๓.๑ ระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา ยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา

๒.๓.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรณิ ครอบครัวยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๒.๓.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

๒.๔ เวลาในการยื่นความประสงค์ ครอบครัว สามารถยื่นจัดทำแผนการจัดการศึกษา
 ชั้นพื้นฐานโดยครอบครัวได้ตามความพร้อมของครอบครัวหรือปีละสองครั้ง โดยสอดคล้องกับการเปิดปิดภาคเรียน
 ของสถานศึกษาเพื่อสิทธิประโยชน์ต่างๆ เช่น การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และการรับเงินอุดหนุนการศึกษา
 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดสรรงบประมาณให้ปีการศึกษาละสองภาคเรียนคือภาคเรียน
 ที่หนึ่ง ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม และภาคเรียนที่สอง ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

กรณีครอบครัวที่จะขอใช้สิทธิขอรับงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรขอ
 อนุญาตจัดการศึกษา ให้ทันต่อการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยมีรายละเอียด
 ดังนี้

ตารางที่ ๑ การสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

รายการที่ดำเนินการ	ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒
๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำและส่งข้อมูล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ของทุกปี	ภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ของทุกปี
๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสรรงบประมาณ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ภายในเดือนสิงหาคม ของทุกปี	ภายในเดือนมกราคม ของทุกปี
๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับการจัดสรร แล้วเบิกจ่ายงบประมาณให้แก่ผู้จัดการศึกษาโดย ครอบครัว และรายงานผลการจัดสรรแจ้งให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ	ภายในวันที่ ๑๕ กันยายนของทุกปี	ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ของทุกปี
๔. บ้านเรียนเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ ประเภท ออมทรัพย์ ชื่อบัญชี "ครอบครัว / ผู้จัดการศึกษา" และแจ้งเลขที่บัญชีให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทราบเพื่อรับการโอนเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน	เมื่อได้รับแจ้งการ อนุญาตให้จัด การศึกษาโดยครอบครัว	

๓. การยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ในการยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตจัดการศึกษา ดังนี้

๓.๑ บิดา /มารดา ยื่นแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้ผู้รับผิดชอบตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ซึ่งต้องมีรายละเอียดตามกฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนี้

- ๑) ชื่อ ชื่อสกุลของครอบครัว
- ๒) ชื่อ ชื่อสกุลของผู้เรียน
- ๓) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน
- ๔) ที่ตั้งและแผนผังของสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
- ๕) สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า เว้นแต่ผู้จัดการศึกษาผ่านการประเมินโดยสำนักงานว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ หรือ ประสบการณ์ ในการจัดการศึกษา
- ๖) ระดับและประเภทการจัดการศึกษา
- ๗) แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนด ตามความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

๓.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ส่วนเพิ่มเติม ดังนี้

๑) กรณีผู้เรียนที่เรียนรู้ลาออกจากการศึกษาในระบบ ให้นำหลักฐานการศึกษา (ปพ.๑) เอกสารการขอย้ายสถานที่เรียนจากสถานศึกษาเดิม ชื่อ-สกุลครอบครัว ชื่อ-สกุลผู้เรียน สำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน แผนผังที่ตั้งสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษา ของผู้จัดการศึกษาระดับและประเภทการจัดการศึกษา แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนดความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งให้แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ยังอยู่ในการศึกษาภาคบังคับ

๒) กรณีผู้เรียนที่เรียนรู้จากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือจากการศึกษาโดยครอบครัวจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ให้นำหลักฐานการเรียนรู้เดิมเท่าที่มี ชื่อ-สกุลครอบครัว ชื่อ-สกุลผู้เรียน สำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษาสำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ระดับและประเภท การจัดการศึกษา แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานร่วมกันกำหนดความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ มาประกอบการขออนุญาต เพื่อใช้ในการประเมินเทียบโอนภายหลังการได้รับอนุญาตต่อไป

๓.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้จัดการศึกษา

๓.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับแบบคำขอจัดการศึกษาจากครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาตรวจสอบความครบถ้วน ของเอกสารหลักฐาน เบื้องต้น ตามข้อ ๓.๑ แล้วประทับตราลงรับ โดยให้ถือว่าเป็นการเริ่มนับระยะเวลาการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว และดำเนินการดังนี้

๑) ตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้อง ของแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษา
๒) เสนอแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาสั่งการ

๓) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดโดยเร็ว โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาคำขออนุญาต ในเบื้องต้นก่อน เพื่อให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีรายละเอียดและข้อเท็จจริงในการพิจารณาที่เพียงพอ และแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจัดการศึกษา

๔. การพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

การพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ในการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษา ขึ้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดำเนินการดังนี้

๔.๑) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ควรกำหนดการประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และแจ้งผลการพิจารณาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาภายในกำหนดสามสิบวันตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗

๔.๒) คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ขออนุญาต หรือไม่อนุญาตจัดการศึกษา

ในกรณีที่พิจารณาไม่อนุญาตให้จัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานโดยครอบครัวทราบภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานโดยครอบครัวในกรณีผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานโดยครอบครัว ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน สามารถทำหนังสืออุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง โดยให้ยื่นต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิของผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา และผู้จัดการศึกษาที่ไม่มีสัญชาติไทย ให้ดำเนินการดังนี้

๑. กรณีวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒(๕) กำหนดคุณสมบัติ วุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ต้องไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เว้นแต่ผู้จัดการศึกษาผ่านการประเมินโดยสำนักงานว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์ในการจัดการศึกษา

กรณีผู้จัดการศึกษาซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัว หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว ให้จัดการศึกษานั้น ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ให้สำนักงานประเมินว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ หรือประสบการณ์ สำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

หากผู้จัดการศึกษามีวุฒิการศึกษาจากต่างประเทศ สำนักงานสามารถดำเนินการพิจารณาอนุญาตให้จัดการศึกษาตามขั้นตอนเพื่อรักษาสีติของผู้เรียน ในระหว่างการพิจารณาให้ผู้ขอจัดการศึกษาขอเทียบวุฒิการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ต่อสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือให้สำนักงานประเมินว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์สำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ของผู้จัดการศึกษา เพื่อเป็นการเปิดโอกาสในการนำความรู้ ความสามารถ หรือประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ขอรับการประเมินเพื่อขออนุญาตเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดังนี้

แนวทางการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ของครอบครัว/ผู้จัดการศึกษาที่ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย

การประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา เป็นกระบวนการตรวจสอบว่าผู้จัดการศึกษามีคุณสมบัติผ่านการประเมินโดยสำนักงาน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ที่เกิดจากการผ่านการศึกษา การฝึกอบรม การแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ การประกอบอาชีพ หรือประสบการณ์การจัดการศึกษาที่สามารถสะท้อนถึงความตั้งใจ กระบวนการในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ที่มุ่งเน้นเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตัวแทนของสำนักงานเขตพื้นที่ที่มีความรู้ด้านการจัดการศึกษาโดยครอบครัว คณะกรรมการฝ่ายผู้ขอจัดการศึกษา ศิษยานุศิษย์ นักวิชาการศึกษา ข้าราชการครู ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ ผู้แทนเครือข่ายการศึกษาทางเลือก ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทาง รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ๓ คน

๒. จัดทำเครื่องมือการประเมิน กำหนดวิธีการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการจัดการศึกษา เช่นการตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน สัมภาษณ์ สังเกต หรืออาจใช้แบบทดสอบเกณฑ์การประเมิน และเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประเมินฯ ตามข้อ ๑

๓. กำหนดวิธีการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการจัดการศึกษา

๔. ขอบข่ายเนื้อหาสาระของการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ ควรสอดคล้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุน อำนวยการในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ตามเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ดังต่อไปนี้

๔.๑ ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ได้แก่

๑) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๒) กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ.
๒๕๔๗

๓) แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ประกอบด้วย สิทธิและ
หน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว การจัดทำแผนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ การจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษา

๔.๒ ประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ได้แก่

๑) การปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการจัด
การศึกษา

๒) การเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

๓) ได้รับการประกาศจากกระทรวงศึกษาธิการ และหรือหน่วยงานภาครัฐ
ในระดับกระทรวงเป็นครุภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน

๔) การเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน หรือการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

๒. กรณีผู้จัดการศึกษาที่มีสัญชาติไทยแต่มีภารกิจที่ต้องเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศอยู่
เสมอ ๆ

สามารถนำผู้เรียนจากการศึกษาโดยครอบครัวเดินทางไปด้วย แต่ทั้งนี้ต้องจัดให้มีการ
เรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษา และวัดและประเมินผลการจัดการเรียนตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ
ครอบครัวตกลงร่วมกัน

๒. แผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

แบ่งออกเป็น ๒ ประเด็น คือ ๑) ความสำคัญและความจำเป็น ๒) องค์ประกอบของแผนการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ความสำคัญและความจำเป็น

แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีความสำคัญคือเป็นเสมือนเข็มทิศนำทางหรือเป็น
แนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ทั้งระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง
การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ หรือความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียน
มีความรู้ ความสามารถ มวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาของแต่ละบุคคลไปสู่ศักยภาพ
สูงสุดของตน รวมถึงจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จัก
ตนเอง มีชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข รวมทั้งยังมีความสำคัญเป็นเครื่องมือชี้แนะให้สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา บิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พยายามจัดมวล
ประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และรับรองผลให้นำไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติของทุกฝ่ายได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว “ข้อ ๒ (๗) แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ”

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ควรให้อิสระของครอบครัวเป็นหลัก ที่จะเป็นผู้ออกแบบจัดวางให้เหมาะสมกับพื้นฐานศักยภาพผู้เรียนและบริบทของครอบครัวและชุมชน โดยคณะกรรมการวิชาการให้การพิจารณาาร่วมคิด ร่วมให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมทางวิชาการ แสดงถึงประสิทธิภาพอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จบรรลุผลในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย แนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ที่สอดคล้องกับระดับการศึกษา และกลุ่มเป้าหมายที่จัดการศึกษา ซึ่งครอบครัวสามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค หรือรายปี หรือช่วงชั้นก็ได้ การจัดเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ สามารถปรับให้ยืดหยุ่นตามปรัชญาของการจัดการศึกษา บริบท จุดเน้นของครอบครัวและผู้เรียน โดยให้มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพเทียบเท่า หรือเทียบเคียงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๒ องค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ประกอบด้วย

๒.๒.๑ ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว ได้แก่

๑) ระบุข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ - สกุล บิดา มารดา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ อาชีพ ที่อยู่

๒) ระบุเหตุผลในการจัดการศึกษาของครอบครัว อธิบายถึงแนวคิด ความเชื่อ เหตุผลหรือปรัชญาที่เป็นสาเหตุให้ครอบครัวจัดการศึกษา รวมทั้งจุดเด่นที่ควรส่งเสริม สนับสนุน จุดด้อยที่ต้องการในการได้รับการพัฒนา และโอกาสในการประสบความสำเร็จของการจัดการศึกษา ของครอบครัว

๓) บิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา สามารถกำหนดชื่อบ้านเรียน ซึ่งอาจใช้ชื่อ หรือนามสกุล หรือ ชื่ออื่นๆ ตามความเหมาะสม

๒.๒.๒ ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน ได้แก่

๑) ระบุข้อมูลของผู้เรียน ได้แก่ ชื่อ-สกุล วัน เดือน ปีเกิด อายุ ประวัติการศึกษา (กรณีที่เคยเรียนในระบบโรงเรียนหรือเรียนที่อื่นมาก่อน)

๒) ระบุพัฒนาการของผู้เรียนด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความบกพร่อง หรือความสามารถที่สะท้อนแววฉลาด/ ผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ควรได้รับการดูแลช่วยเหลือหรือส่งเสริมสนับสนุนเป็นพิเศษ

๒.๒.๓ ระดับการจัดศึกษาที่ขอจัด

ครอบครัว สามารถขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัวได้ ทั้งระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตลอดจนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยกำหนดให้มีแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และระดับที่ขอจัดการศึกษา ทั้งนี้แผนการจัดการศึกษาอาจเป็นรายภาคเรียน ชั้นปี ช่วงชั้น ตามความต้องการของครอบครัว รายละเอียดดังนี้

๑) การศึกษาระดับปฐมวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อมุ่งให้เด็กพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒) การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) จัดตามกรอบเนื้อหา/สาระ/ความรู้/ทักษะ หรือกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือหลักสูตรและวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อจะช่วยนำพาให้ผู้เรียนพัฒนาองค์ความรู้ทั้งเนื้อหา/ทักษะ/เจตคติ คุณลักษณะ สมรรถนะในการเรียนรู้ บรรลุคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเป้าหมายการศึกษายภาพผู้เรียนรายบุคคล ซึ่งครอบครัวสามารถจัดการเรียนการสอนแยกรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรืออาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ

๒.๒.๔ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ครอบครัว สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับของการศึกษาที่จัดโดยยึดตามจุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสามารถเพิ่มเติมจุดมุ่งหมายตามความคาดหวัง /ปรัชญา/ความเชื่อของครอบครัว และ/หรือตามความถนัดความสนใจตามศักยภาพของผู้เรียน

๒.๒.๕ รูปแบบการจัดการศึกษา ให้ระบุรูปแบบการจัดการศึกษาที่ครอบครัวประสงค์จะจัดการศึกษา เช่น

๑) แบบครอบครัวเดียว จัดการศึกษาสำหรับครอบครัวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน แตกต่างกับกลุ่มบ้านเรียนหรือครอบครัวอื่น อาจเข้าร่วมกิจกรรมกับครอบครัว/กลุ่มครอบครัวอื่น/กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ ตามความเหมาะสม

๒) แบบมีข้อตกลงร่วมกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น โดยมีการเข้าไปใช้ทรัพยากรในโรงเรียนหรือเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากต้องการให้บุตรได้มีความรู้ และประสบการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ของแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวและระบบโรงเรียนได้

๓) แบบกลุ่มครอบครัวที่มีแนวคิดคล้ายๆกัน เป็นการจำลองสังคมเล็กๆ เชื่อว่าสามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มเป็นการช่วยเสริมองค์ความรู้และพัฒนาการของผู้เรียนได้

๔) อื่น ๆ (ระบุ)

๒.๒.๖ การจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้

ครอบครัว สามารถจัดการเรียนการสอนแยกรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรืออาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ควรระบุข้อมูลที่แสดงว่าครอบครัวจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ ทักษะ ค่านิยม และคุณลักษณะที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด

การหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ เช่น กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในธรรมชาติ กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในตนเองและสังคม กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

กลุ่มความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม กลุ่มความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา กลุ่มความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา กลุ่มความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขหรือครอบครัวสามารถจัดการเรียนรู้แยกเป็นรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนแยกรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรืออาจหลอมรวม บูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับศักยภาพตาม ความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษ และความต้องการพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน โดยอาจมีจุดเน้น การ เรียนรู้ที่มากกว่ากันในแต่ละสาระหรือกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งสามารถกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน แสดงเป็นสัดส่วนการเรียนรู้เป็นคำร้อยละ โดยอาจจะมีค่าน้ำหนักที่เหมือนหรือต่างกันในแต่ละชั้นปี (กรณีเสนอ แผนการจัดการศึกษาเป็นรายชั้นปี) หรือแต่ละช่วงชั้น หรือแต่ละระดับการศึกษา ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ให้ แสดง เป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวังซึ่งเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวัง บิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษาสามารถ เลือกหรือปรับใช้ตัวชี้วัดในการพัฒนาผู้เรียน โดยอาจนำไปจัดการเรียนการสอนเป็นชั้นปี/ช่วงชั้น หรือหลอมรวม บูรณาการจัดเป็นกลุ่มประสบการณ์สำหรับสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระยะเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้ให้ครอบคลุม องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะสำคัญ เทียบเท่าหรือเทียบเคียง และตัวชี้วัดแสดงคุณภาพในมาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเหมาะสมกับสภาพบริบท ธรรมชาติการเรียนรู้และศักยภาพของ ผู้เรียน สำหรับแผนการศึกษาโดยครอบครัวรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถเลือกหรือพัฒนาปรับใช้ตัวชี้วัด ดังกล่าวให้เหมาะสมระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้

การปรับใช้ หมายถึง การปรับรูปแบบวิธีการนำมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดสู่การ ปฏิบัติ เช่น จัดเป็นช่วงชั้น เป็นกลุ่ม หรือการหลอมบูรณาการ แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติที่ระบุไว้ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ยกเว้น กรณีที่คุณภาพที่ระบุไว้นั้นไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติ หรือ ระเบียบเฉพาะกลุ่ม เช่น วินัยสงฆ์ เป็นต้น

ในกรณีที่ครอบครัว ประสงค์จะจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและ คุณลักษณะเพิ่มเติมจากสิ่งที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร แกนกลางฯ ก็สามารถกำหนด “ผลการเรียนรู้” เพิ่มขึ้นได้

การเลือกจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มประสบการณ์ให้ เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนอย่างสอดคล้องกับศักยภาพตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษ และ ความต้องการพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน จึงควรให้มีจุดเน้นการเรียนรู้ที่มากกว่ากันในแต่ละสาระ หรือกลุ่ม ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งสามารถกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน แสดง เป็นสัดส่วนค่าน้ำหนักการเรียนรู้เป็นคำร้อยละ โดยอาจจะมีค่าน้ำหนักที่เหมือนหรือต่างกันในแต่ละชั้นปี (กรณีเสนอแผนการจัดการศึกษา เป็นรายชั้นปี) หรือ แต่ละช่วงชั้น หรือแต่ละระดับการศึกษา (กรณีเสนอแผนการจัดการศึกษาเป็นช่วงชั้น หรือเป็นระดับการศึกษา) ดัง ตัวอย่างการกำหนดสัดส่วนค่าน้ำหนักของแต่ละสาระ/กลุ่มประสบการณ์

๒.๒.๗ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกเหนือจากการเรียนด้านวิชาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว ได้กำหนดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

๑) กิจกรรมแนะแนว

๒) กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ชุมนวม ชมรม ฯลฯ)

๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และเสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังการมีจิตสำนึกเพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ สำหรับครอบครัว ควรจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมต่างๆ ทั้ง ๓ ประเภท ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางฯ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงวัยและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละระดับ ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือครอบครัว สามารถประสานเพื่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษา/สถาบันต่างๆ ในกรณีที่เหมาะสมจะให้ผู้เรียนของตนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษา/สถาบันต่างๆ เหล่านี้จัดได้

๒.๒.๘ การจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ครอบครัว/ผู้จัดการศึกษาคควรระบุวิธีการจัดการเรียนรู้ของครอบครัวที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของครอบครัว และระดับการศึกษา เช่น ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ที่ครอบครัวกำหนด โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการจัดการ กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย เป็นต้น

ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/บิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา ควรมีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครอบครัว/ผู้จัดการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบตามปรัชญาและความต้องการในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่คาดหวัง โดยอาจสอดแทรกบูรณาการสาระวิชา/กลุ่มประสบการณ์ต่างๆ รวมทั้งสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าด้วยกัน ตามแนวคิดหรือปรัชญาการศึกษา สภาพและบริบทที่มีลักษณะเฉพาะ และควรให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ มีการ

ประยุกต์ความรู้มาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้คิดได้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติให้ได้ มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ เป็นไปตามระดับและกลุ่มเป้าหมายที่ครอบครัวจัดการศึกษา โดยมีกระบวนการสำคัญในด้านโครงสร้างเวลาเรียน และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้

๒.๒.๘.๑ การจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย

๑) โครงสร้างเวลาเรียนในการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ครอบครัว สามารถจัดเวลาเรียนเป็น รายภาค รายปี หรือช่วงชั้นได้ โดยเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ สามารถปรับ ยืดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยให้มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ปรับใช้

๒) การจัดกลุ่มประสบการณ์ระดับปฐมวัยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ระดับปฐมวัย(อายุ ๓-๕ ปี) เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของกลุ่มประสบการณ์ที่เน้นการอบรมเลี้ยงดูและการ พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละคน การ ออกแบบการจัดการกลุ่มประสบการณ์โดยครอบครัว ควรศึกษารูปแบบการจัดที่หลากหลายแล้วเลือกวิธีการจัดที่ เหมาะสมกับบริบทของเด็ก โดยอนุমানบนพื้นฐานของเด็กต้องได้รับการพัฒนาครบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีแนวทางการจัดประสบการณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐) ดังนี้

๒.๑) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการ ทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็ก ได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหา ด้วยตนเอง

๒.๓) จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ทั้งกิจกรรมทักษะและสาระ การเรียนรู้

๒.๔) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือ กระทำและนำเสนอความคิด โดยครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับ เด็ก

๒.๕) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้อาณาเขตล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือ ในลักษณะต่างๆกัน

๒.๖) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๒.๗) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่อง

๒.๘) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ดีการวางแผนล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยมิได้คาดการณ์ไว้

๒.๙) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

๒.๑๐) จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๒.๒.๘.๒ การจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑) โครงสร้างเวลาเรียน สามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี ช่วงชั้น ได้โดยเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ สามารถปรับยืดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ปรับใช้

๒) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการศึกษาของครอบครัวที่ได้รับอนุมัติจากเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสามารถบรรลุถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตครอบครัวและการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ควรดำเนินการ ดังนี้

ครอบครัว ควรแนะนำให้ผู้เรียนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ ดังนี้

๑. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
๒. เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
๓. ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

๔. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม บุคคล และเพื่อน

๕. ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๘.๓ การจัดการเรียนรู้โดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

๒.๒.๘.๓.๑ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๒ และประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๒ โดยได้กำหนดประเภทของคณพิการออกเป็น ๙ ประเภท ได้แก่ ๑. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ๒. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ๓. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ๔. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ ๕. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ๖. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา ๗. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ ๘. บุคคลออทิสติก

และ ๙. บุคคลพิการซ้อน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประเภทผู้เรียนมีความบกพร่อง ครอบครัวจะต้องศึกษาลักษณะของเด็กพิเศษ วิธีการให้การช่วยเหลือ ตลอดจนความบกพร่องต่างๆ ของเด็กเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเด็กพิเศษ ครอบครัวจึงต้องเลือกกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้กำหนดเนื้อหา วิธีการสอนตลอดจนการวัดผล การประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเรียกว่าแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รายละเอียดของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลมีดังนี้

- ๑) พื้นความรู้ด้านวิชาทักษะ เช่น การอ่าน คณิตศาสตร์
- ๒) การพูดและภาษา
- ๓) วุฒิภาวะทางสังคม
- ๔) การใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้
- ๕) การเคลื่อนไหว รวมไปถึงการเดิน การวิ่ง การหยิบจับสิ่งของ
- ๖) การช่วยตนเอง
- ๗). วุฒิภาวะทางอารมณ์
- ๘) การเตรียมอาชีพ

นอกจากการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้จัดการศึกษาต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เพื่อที่จะพัฒนาความสามารถของผู้เรียน และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด ในการกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะ ประกอบด้วย

๑. จุดมุ่งหมายระยะยาว โดยปกติกำหนดไว้ไม่เกิน ๑ ปี ในระยะเวลาของการเรียน ๑ ปีการกำหนดจุดมุ่งหมายระยะยาวจะต้องสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน จุดมุ่งหมายไม่ควรกำหนดสูงเกินไป หรือไม่ควรต่ำเกินไปจุดมุ่งหมายระยะยาวจะต้องมีการทบทวนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เช่น ผู้เรียนสามารถแต่งตัวได้เอง เป็นต้น

๒. จุดมุ่งหมายระยะสั้น เป็นจุดมุ่งหมายใน ๑ ภาคเรียน ผู้เรียนสามารถลดกระดุมได้ถูกต้อง สามารถสวมรองเท้าได้ เป็นต้น

๒.๒.๘.๓.๒ ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ หมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถอันโดดเด่นในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา ด้านทัศนศิลป์ ด้านศิลปะการแสดง ด้านดนตรี ด้านกีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขา เมื่อเปรียบเทียบกับผู้เรียนที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกัน การจัดทำแผนการศึกษาและการเรียนรู้ การประเมินผล การบริหารจัดการต่างๆ เช่น ระยะเวลาดำเนินงานติดตามประเมินผล/การประเมินผลร่วมกันระหว่างสำนักงานและครอบครัว วิธีการประเมินผลตามจุดเน้นการพัฒนาศักยภาพที่แตกต่างกัน การรับรองสถานะผู้เรียนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการพิเศษ การประกวด/การแข่งขันกีฬา ฯลฯ จึงต้องให้เป็นไปเพื่อส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

แนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีดังต่อไปนี้

๑) สร้างโอกาสการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกโอกาส ทุกสถานที่อย่างมีกระบวนการด้วยการซึมซับรับรู้อย่างเป็นธรรมชาติ จากประสบการณ์ตรง และการสัมผัส สัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในภาวะที่เป็นธรรมชาติ มีเสรีภาพมีความท้าทาย มีจินตนาการหรือสอดคล้องกับเรื่องราว ในชีวิตจริง และเกิดมาจากความสนใจจากภายในตัวผู้เรียนเอง อาจจะทำให้โดยการจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้าน หาสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและกำหนดอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของตนได้

๒) สร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ด้วยความตระหนักในคุณค่าและจุดมุ่งหมายของชีวิต แทนการกระตุ้นด้วยการแข่งขันและความเห็นแก่ตนเอง ตัวอย่างเช่น การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมออกกำลังกาย ต้องเน้นการออกกำลังกายที่ไม่มีการแข่งขันหรือกระตุ้นความเครียด เช่น วาดน้ำ เล่น เต้นแอโรบิก วิ่งเล่น หรือปีนเขาเดินป่า หากเป็นกีฬาแข่งขันหรือต่อสู้ แข่งขันแล้วสู้ไม่ได้ โดยเฉพาะผู้เรียนในกลุ่มผู้เรียนที่มีความบกพร่องจะมีปัญหาทางอารมณ์ พยายามหลีกเลี่ยงการกีฬาที่ต้องต่อสู้ เช่น มวย ฟันดาบ ยูโด หรืออื่นๆ ซึ่งจะกระตุ้นอารมณ์โกรธและใช้ความรุนแรงของผู้เรียน

๓) สร้างสถานการณ์หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายตามความสนใจของบุคคล โดยอาจให้ผู้เรียนทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยกระทำภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของพ่อแม่ กิจกรรมเหล่านี้ต้องมีตัวผู้รับประโยชน์จากกิจกรรมที่ชัดเจน เช่น กลุ่มผู้เรียนที่มีความบกพร่องให้ไปอ่านหนังสือให้ผู้สูงอายุฟัง หรือไปช่วยดูแลสุนัขของของผู้สูงอายุ ไปช่วยประกอบเวลาเดินไปเข้าห้องน้ำ นอกจากนั้นการแสดงความชื่นชมของผู้รับประโยชน์จะทำให้รู้สึกว่าคุณค่ามาก กิจกรรมพัฒนาสติและสมาธิ ตลอดจนกิจกรรมเสริมพื้นฐานงานอาชีพ งานบ้าน งานครัว เป็นต้น

๓. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ ตีความผลการเรียน และพัฒนาการด้านต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ ประกอบด้วย

- ๓.๑ แนวทาง/วิธีการวัดและประเมินผล
 - ๓.๒ เกณฑ์ตัดสินผลการเรียน
 - ๓.๓ การให้ระดับผลการเรียน
 - ๓.๔ เกณฑ์การจบการศึกษา
 - ๓.๕ การจัดการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา
- โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ แนวทาง/วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องยึดหลักการสำคัญคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินระดับความก้าวหน้าทางการเรียน การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้จัดการศึกษา/ครอบครัวจำเป็นต้องพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายของหลักสูตร และเป็นเป้าหมายของการวัดประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับชั้นเรียน การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวัง ซึ่งเชื่อมโยงกับความรู้ สมรรถนะ ทักษะ และคุณลักษณะสำคัญที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัวปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะธรรมชาติการเรียนรู้ความถนัดความสนใจ และศักยภาพของตัวผู้เรียนซึ่งเป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดแก่เยาวชนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งสำคัญที่มีผลอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของการวัดและประเมินผล ได้แก่ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ควรให้ความสำคัญต่อการประเมินตามสภาพจริงและใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ได้มีโอกาสวางแผนการทำงานเอง ปฏิบัติจริง ภายใต้คำแนะนำและการอำนวยความสะดวกจากผู้ปกครอง ทั้งนี้ในการวัดและประเมินผลจึงควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายรอบด้าน เพื่อให้ผลการประเมินมีความตรง (Valid) คือผลการประเมินสอดคล้องกับศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งอาจดำเนินได้โดยการสังเกตพฤติกรรมขณะทำงาน สนทนา ตั้งคำถาม ตรวจผลงาน นอกจากนี้ยังสามารถประเมินความสามารถของผู้เรียนในมิติของพัฒนาการได้อีกด้วย โดยอาศัยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ทั้งนี้ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัวต้องให้ความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือ และการจัดเก็บหลักฐาน/ร่องรอยการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของผู้เรียนตลอดเวลาที่จัดกิจกรรม เพื่อให้การวัดและประเมินผลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ออกเป็น ๒ ประการ ดังนี้

๓.๑.๑ เพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Assessment) เป็นการดำเนินการประเมินผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนนั้นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือการปรับปรุง พัฒนา และแก้ปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งหวังผลในด้านการบรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้หรือมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ครอบครัวและผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน จึงควรดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ไปพัฒนาผู้เรียน ครอบครัวจึงต้องเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือประเมินที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ใช้หลักการมีส่วนร่วม ทั้งจากผู้เรียนเองจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจากแนวทางดังกล่าวจะพบได้ว่า วิธีการประเมินที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวจึงได้แก่การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เน้นปฏิบัติจริงที่หลากหลาย ผู้ปกครองประเมินในประเด็นการประเมินเดียวกัน ซ้ำได้หลายครั้งและสามารถเก็บผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนไว้ในแฟ้มสะสมงานเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นหลักฐานแสดงความสามารถของผู้เรียน

๓.๑.๒ เพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชา เพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์หรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้ออกาสผู้เรียน แสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์การปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

สำหรับการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน ๔ ระดับ ได้แก่ การประเมินระดับชั้นเรียน การประเมินระดับสถานศึกษา การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการประเมินระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตลอดจนจัดทำรายงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำหนดอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยการประเมินจากคณะกรรมการการประเมินผลที่แต่งตั้งของครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย จะเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการจัดการศึกษา ที่ร่วมกันวางแผนกับครอบครัว ซึ่งอาจจะดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การให้ผู้เรียนแสดงการทำงาน ที่สะท้อนถึงศักยภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (เช่น การปฏิบัติการประกอบอาหาร การเล่นกีฬา การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การจัดทำชิ้นงาน การวาดภาพ การทำโครงการ ฯลฯ) ทั้งนี้การประเมินดังกล่าวจึงเป็นการประเมินในลักษณะของการเป็นกรรมกร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากับครอบครัว เป็นการประเมินอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ผลการประเมินตรงตามสภาพ (Concurrent validity) และศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง

กรณีที่ผู้เรียนมีผลการวัดและประเมินจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในระดับไม่ผ่าน คณะกรรมการการประเมินผลต้องให้ความเห็นในการพัฒนาคุณภาพและนำแนวทางการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องแจ้งให้ครอบครัวทราบและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข โดยให้ครอบครัวจัดการเรียนรู้เพื่อซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียน และดำเนินการจัดให้มีการประเมินผลใหม่ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำหนด

๓.๒ เกณฑ์ตัดสินผลการเรียน

การตัดสินผลการเรียนทำให้ครอบครัว ทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาควรใช้เกณฑ์ตัดสินผลการเรียนตามเป้าหมายของคุณภาพผู้เรียนตามพัฒนาการของผู้เรียน หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกลุ่มประสบการณ์ การอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาร่วมกันกำหนด ควรคำนึงถึงการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ (Formative Assessment) และประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน (Summative Assessment) มีการเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและครอบครัวควรจัดเก็บร่องรอยเอกสารหลักฐาน ชิ้นงานของผู้เรียนไว้เพื่อปรับปรุงให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและเป็นหลักฐาน

การประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญ ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ เวลาเรียน

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ ผู้เรียนควรมีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว ซึ่งที่เป็นการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้อยู่ในดุลพินิจของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและครอบครัว

๓.๒.๒ คุณภาพผู้เรียน

ระดับปฐมวัย : ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ ด้าน ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และด้านสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย : ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว และสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัว/ปรับใช้

กรณีที่ผู้เรียนมีหลักฐานการเรียนรู้ที่แสดงว่ามีความสามารถดีเลิศ การวัดและประเมิน การเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจให้ โอกาสผู้เรียนเลื่อนชั้นกลางปีการศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ประเมินผู้เรียนและตรวจสอบ คุณสมบัติให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขทั้ง ๓ ประการ ต่อไปนี้

๑) มีผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาและมีผลการเรียนระหว่างปีที่กำลัง ศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

๒) มีวุฒิภาวะเหมาะที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

๓) ผ่านการประเมินผลความรู้ความสามารถทุกรายวิชาของชั้นปีที่เรียนปัจจุบัน และความรู้ความสามารถทุกรายวิชาในภาคเรียนแรกของชั้นปีที่เลื่อนชั้นการอนุมัติให้เลื่อนชั้นกลางปีการศึกษา ไปเรียนชั้นสูงขึ้นได้ ๑ ระดับชั้นนี้ ต้องได้รับการยินยอมจากผู้เรียนและผู้ปกครองและต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้น ก่อนภาคเรียนที่ ๒ ของปีการศึกษานั้น

๓.๓ การให้ระดับผลการเรียน

ระดับปฐมวัย : ให้ระดับผลการเรียนจากการประเมินพัฒนาทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้าน ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและด้านสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

ระดับประถมศึกษา/ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย : สามารถให้ ระดับ

ผลการเรียน หรือระดับคุณภาพ เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบ ร้อยละ หรือ ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐานตัวชี้วัดตามความเหมาะสม หาก ครอบครัว/ผู้จัดการศึกษาเลือกใช้ระบบการ ให้ระดับผลการเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งต้องเลือกใช้ตลอดระดับการศึกษา

สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ควรให้ระดับผลการเรียนเป็นระบบตัวเลข ๘ ระดับ เพื่อประโยชน์และความสะดวกสำหรับตัวนักเรียนเองในการเทียบเคียง เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนี้

ระบบตัวเลข	ระบบตัวอักษร	ระบบร้อยละ	ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน		
			๕ ระดับ	๔ ระดับ	๒ ระดับ
๔	A	๘๐-๑๐๐	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ผ่าน
๓.๕	B+	๗๕-๗๙	ดี	ดี	
๓	B	๗๐-๗๔			
๒.๕	C+	๖๕-๖๙	พอใช้	ผ่าน	
๒	C	๖๐-๖๔			
๑.๕	D+	๕๕-๕๙	ผ่าน		
๑	D	๕๐-๕๔			
๐	F	๐-๔๙	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน

ตัวอย่างการให้ระดับผลการเรียน

ระดับปฐมวัย

ครอบครัวเปี่ยมสุขจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เลือกใช้ระดับผลการเรียน ๓ ระดับ คือ ดี พอใช้ ปรับปรุง การที่จะให้ผู้เรียนได้ผลการเรียนได้นั้นให้เทียบเคียงกับข้อมูลสารสนเทศตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ผู้เรียนมีผลการประเมินร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป ให้ได้รับผลการเรียน ระดับดี

ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ ๕๐ - ๗๔ ให้ได้รับผลการเรียน ระดับพอใช้

ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ ๐ - ๔๙ ให้ได้รับผลการเรียน ระดับปรับปรุง

ระดับประถมศึกษา

ครอบครัวอุ่นรักจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เลือกใช้ระดับคุณภาพการให้ระดับผลการเรียน ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน การที่จะให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียนได้นั้นให้เทียบเคียงกับระบบ การให้ระดับผลการเรียน ตามตารางที่ ๑ เช่น

ผู้เรียนมีผลการประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ให้ได้รับผลการเรียน ระดับดีเยี่ยม

ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ ๖๕ - ๗๙ ให้ได้รับผลการเรียน ระดับดี

ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ ๕๐ - ๖๔ ให้ได้รับผลการเรียน ระดับผ่าน

ผู้เรียนมีผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ได้รับผลการเรียน ระดับปรับปรุง

กรณีที่ครอบครัวเลือกใช้ระดับคุณภาพอื่นๆ สามารถทำได้แต่ต้องใช้ระบบการผลการเรียนเพื่อการเทียบเคียงข้อมูล สารสนเทศตามเกณฑ์การประเมินตามตารางที่ ๑

การเลื่อนชั้น เมื่อสิ้นปีการศึกษาผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้นเมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ระดับปฐมวัย

ผู้เรียนมีผลการประเมินพัฒนาการผ่านทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและด้านสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย

๑) ผู้เรียนมีผลการประเมินผลการเรียนผ่านทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ / กลุ่มประสบการณ์ตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๒) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้จัดการศึกษา/ครอบครัวร่วมกันกำหนด

๓.๔ เกณฑ์การจบการศึกษา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวมีความแตกต่าง ด้านวัตถุประสงค์ รูปแบบและวิธีการในการจัดการศึกษาที่มุ่งสนองจุดเน้นและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา เกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษาควรครอบคลุมสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้

ระดับปฐมวัย

ผู้เรียนมีผลการประเมินพัฒนาการผ่านการประเมินทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและด้านสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระดับประถมศึกษา

ผู้เรียนต้องบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัวปรับใช้ตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้จัดการศึกษา/ครอบครัวร่วมกันกำหนด ดังนี้

๑. ผู้เรียนมีผลการประเมินตามสาระการเรียนรู้ กลุ่มประสบการณ์ ในระดับผ่านขึ้นไป
๒. ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนในระดับผ่านขึ้นไป
๓. ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านขึ้นไป
๔. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินในระดับผ่าน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการจบการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนต้องบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัวปรับใช้ ตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้จัดการศึกษา/ครอบครัวร่วมกันกำหนด ดังนี้

๑. ผู้เรียนมีผลการประเมินตามสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ในระดับผ่านขึ้นไป
๒. ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนในระดับผ่านขึ้นไป
๓. ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านขึ้นไป
๔. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินในระดับผ่าน

๓.๕ การกิจการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา

การกิจการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ได้แบ่งเป็นภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้จัดการศึกษา/ครอบครัว ประกอบด้วย

๓.๕.๑ การกิจการวัดและประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาและส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดังต่อไปนี้

๓.๕.๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบและนวัตกรรม ในการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวไปสู่การปฏิบัติ

๓.๕.๑.๒ สนับสนุนทางวิชาการแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำแนวปฏิบัติ/พัฒนาวิธีการ เครื่องมือ การวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนการศึกษาและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓.๕.๑.๓ กำกับดูแลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การเทียบโอน ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕.๒ การกิจการวัดและประเมินผลระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ในการหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาและส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ดังต่อไปนี้

๓.๕.๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาโดยครอบครัวทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตรวจสอบยืนยันผลการเรียน ผลการวัดและประเมินผู้เรียน ซึ่งผู้ประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรทำความเข้าใจกับครอบครัวในหลักการประเมิน ควรสร้างข้อตกลงกับครอบครัว โดยยึดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะกรรมการควรประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในการจัดการศึกษาโดยครอบครัวตามแนวทางการจัดการศึกษาทางเลือก หรือเป็นบุคคลที่ติดตามการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนอยู่เสมอ สัดส่วนของคณะกรรมการทั้งสองฝ่ายควรเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา ที่เห็นพ้องร่วมกัน ระดับปฐมวัยควรมีจำนวนกรรมการ ๓ - ๕ คน ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น ควรมีจำนวนกรรมการ จำนวน ๓ - ๕ คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรมีจำนวนกรรมการ จำนวน ๕ - ๗ คน หรือตามความเหมาะสม และดำเนินการดังนี้

๑) ประสานงานกับครอบครัวโดยทำความตกลงร่วมกัน ในเรื่องกรอบการประเมิน สัดส่วนคะแนนหรือเกณฑ์การตัดสินผล และร่วมกันกำหนดค่าน้ำหนัก/หน่วยกิต ในแต่ละกลุ่มสาระ/กลุ่มประสบการณ์ และตรวจสอบผลการประเมินที่ครอบครัวดำเนินการ ทั้งนี้ การกำหนดสัดส่วนและเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน โดยใช้ผลการประเมินระหว่างปีและปลายปี ตามสัดส่วนที่สำนักงานเขตหรือผู้จัดการศึกษาตกลงร่วมกัน เช่น คะแนนระหว่างเรียนกับปลายปี / ปลายภาค เช่น ๘๐ : ๒๐ หรือ ๗๐ : ๓๐ หรือ ๖๐ : ๔๐ เป็นต้น

๒) กำหนดกรอบการประเมิน โดยวิเคราะห์และเชื่อมโยงแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว เพื่อเทียบเคียงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ปรับใช้ ทั้งด้านการอ่าน คิทธิวิเคราะห์

และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ครอบครัวปรับใช้จากหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๓) ให้ข้อเสนอแนะครอบครัว ในการประเมินผลการจัดการศึกษา จัดทำและรวบรวมหลักฐาน/ร่องรอย การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยครอบครัวจะต้องจัดเตรียมเอกสาร หลักฐานดังนี้

๓.๑) รายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ในรอบ ๑ ปี ควรประกอบด้วย

๑) ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนและข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๒) ผลการจัดการศึกษาในรอบ ๑ ปี

๓) ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔) จุดเด่น/ความสำเร็จที่สำคัญของการจัดการศึกษา

๕) ปัญหาอุปสรรค หรือ สิ่งที่ควรพัฒนา

๖) แนวทางการจัดการเรียนรู้ในปีต่อไป

๗) ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๓.๒) หลักฐาน/ ร่องรอยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และผลการปฏิบัติกิจกรรมที่สะท้อนความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน เช่น บันทึกผลการเรียนรู้ บันทึกกิจกรรม การเรียนรู้ ผลงาน/ชิ้นงาน ภาพถ่ายในเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ซีดี แฟ้มสะสมงาน ของผู้เรียนและอื่น ๆ ที่แสดง พัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่สามารถใช้ประเมินความสามารถของผู้เรียน

๔) กำหนดเวลาที่ผู้เรียนพร้อมรับการประเมินคุณภาพการเรียนรู้ ของผู้เรียนในระยะเวลาที่ครอบครัวขอรับการประเมิน หรือเมื่อครบรอบปีด้วยรูปแบบและข้อมูลที่รายงานตามที่ คณะกรรมการวิชาการ/คณะกรรมการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา โดยครอบครัวกำหนดตามความ เหมาะสมร่วมกัน พร้อมทั้งนัดหมายกำหนดเวลาที่ครอบครัวจะต้องได้รับการประเมินประสิทธิภาพการจัดการ การศึกษาและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะเวลาที่ครอบครัวขอรับการประเมิน หรือครบรอบปีที่ครอบครัว จัดการศึกษา โดยไม่ให้ความล่าช้าอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเสียสิทธิในการผ่านชั้นปี ช่วงชั้น หรือระดับการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรประสานแจ้งการนัดหมายครอบครัวล่วงหน้าอย่างน้อย ๑๕ วัน

๕) ดำเนินการ ประเมินร่วมกับครอบครัว โดยวัดและประเมินผล ตามสภาพจริงใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย ทั้งนี้การวัดและประเมินผลอาจวัดผลที่มีหลายรูปแบบ เช่น วัดผลรายบุคคล วัดผลเป็นกลุ่มย่อย หรือวัดผลเป็นกลุ่มใหญ่ มีการวัดประเมินผลการเรียนรู้เป็นรายภาค/ รายปี/รายช่วงชั้น ตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวและประเมินเพื่อตัดสินผลการจบการศึกษา โดยพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

๕.๑) ผลการจัดการศึกษาของครอบครัว รวมทั้งหลักฐาน/ ร่องรอยการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่กำหนด

๕.๒) คุณภาพของผู้เรียน บรรลุตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่

ครอบครัวปรับใช้

๖) แจ้งผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ให้ครอบครัวทราบโดยเร็ว ภายในเวลาไม่เกิน ๓๐ วันหลังครอบครัวเข้ารับการประเมิน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีการวัดผล และประเมินผลการศึกษาของผู้เรียนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง กรณีที่ผู้เรียนมีผลการประเมินไม่เป็นไปตาม เป้าหมาย/คุณภาพ หรือ ไม่ผ่านการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งให้ ครอบครัวจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนและจัดให้มีการวัดและประเมินผลใหม่ภายในระยะเวลาที่สำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษากำหนด คณะกรรมการประเมินผล ควรให้ความเห็นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณภาพที่ มุ่งหวังเสริมการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพเพื่อเสริมการเรียนรู้ให้เต็มตามศักยภาพ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพแก่ ผู้จัดการศึกษาและผู้เรียนที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาและวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน

๗) แต่งตั้งเจ้าพนักงานทะเบียน ดำเนินงานที่เกี่ยวกับเอกสาร หลักฐานการศึกษาสำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับเอกสารหลักฐาน การศึกษาของครอบครัวและคำอธิบายการจัดทำเอกสารการศึกษานั้น ๆ เมื่อผู้เรียนได้รับการประเมินครบตาม เกณฑ์การจบการศึกษา แต่ระดับการศึกษา

๘) ประสานงานกับครอบครัว ในการให้ผู้เรียนได้เข้ารับการประเมิน NT (National Test) การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ O – NET (Ordinary National Educational Test) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน ที่จัดสอบโดยสถาบัน ทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ตามความสมัครใจของครอบครัวในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (ยกเว้น กรณีที่ผู้เรียนไม่ประสงค์ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา) จะต้องเข้ารับการประเมินระดับชาติที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็น ส่วนหนึ่งของการสมัครศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประสานการดำเนินงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อแก่ครอบครัวและผู้เรียนตามความจำเป็นและความ เหมาะสม

๓.๕.๓ ภารกิจการวัดและประเมินผลระดับครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาครอบครัว มีหน้าที่ในการส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลผู้เรียน ดังนี้

๓.๕.๓.๑ ครอบครัวร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการวัด และประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการ เครื่องมือ และร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยคณะกรรมการวัด และ ประเมินผลอันประกอบด้วยบุคคลที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและครอบครัวเห็นพ้องร่วมกัน โดย

๑) อำนวยความสะดวกด้านข้อมูลของครอบครัวเพื่อกำหนดกรอบ การจัดการวัดและประเมินผลร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒) ร่วมทำความเข้าใจกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเรื่องสัดส่วน การให้ผลคะแนนหรือเกณฑ์การตัดสินผลและร่วมกันกำหนดค่าน้ำหนัก/หน่วยกิต ในแต่ละสาระการเรียนรู้/กลุ่ม ประสพการณ์

๓) จัดทำและรวบรวมร่องรอย/หลักฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำรายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาของครอบครัวอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งควรประกอบด้วย

๓.๑) ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน และข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๓.๒) ผลการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล

๓.๓) ผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ การอ่าน คิววิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓.๔) จุดเด่น/ความสำเร็จที่สำคัญของการจัดการศึกษา

๓.๕) ปัญหาอุปสรรค หรือ สิ่งที่ต้องพัฒนา

๓.๖) แนวทางการจัดการเรียนรู้ในปีต่อไป โดยปรับให้สอดคล้องกับจุดเด่น จุดด้อยและปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา

๓.๗) ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๔) จัดเก็บหลักฐาน/ร่องรอยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น บันทึกผลการเรียนรู้ ผลงาน/ชิ้นงาน แฟ้มสะสมงานของผู้เรียนและอื่นๆ ที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่สามารถใช้ประเมินความสามารถของผู้เรียน

๓.๕.๓.๒ ครอบครัว ร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดเวลาที่ครอบครัวพร้อมรับการประเมินและนัดหมายกำหนดเวลาที่ครอบครัวจะต้องได้รับการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือตามระยะเวลาที่ครอบครัวเห็นควรขอรับการประเมิน โดยให้ครอบครัวดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๓.๕.๓.๓ ครอบครัว ร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ผลการจัดการเรียนรู้ของครอบครัว หลักฐาน/ร่องรอยการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่กำหนดที่บรรลุตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่ครอบครัวปรับใช้

๓.๕.๓.๔ ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกให้การออกเอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นไปด้วยความถูกต้อง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๓.๕.๓.๕ ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา ร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการให้ผู้เรียนได้เข้ารับการประเมิน NT (National Test) การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติตามความสมัครใจของครอบครัวและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (ยกเว้นกรณีที่ผู้เรียนไม่ประสงค์ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา) จะต้องเข้ารับการประเมิน O – NET (Ordinary National Educational Test) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่จัดสอบโดยสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เพื่อใช้ผลทดสอบเป็นส่วนหนึ่งของการสมัครศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อแก่ครอบครัวและผู้เรียนตามความจำเป็นและความเหมาะสม

๓.๕.๓.๖ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามคุณภาพที่มุ่งหวังหรือมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่ปรับใช้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการการศึกษาโดยครอบครัว ตามหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผลของตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๓.๕.๓.๗ จัดทำรายงานผลการวัดและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งปัญหาการจัดการเรียนการสอนและสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๔. การประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กำหนดไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล

นอกจากนี้ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รวมทั้งประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว จึงได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๑ บทบาทหน้าที่ของบิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษา

๔.๑.๑ จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของครอบครัว เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของครอบครัวให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน แลผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๔.๑.๒ จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในการศึกษาโดยครอบครัว ดังนี้

๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของครอบครัวให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และกำหนดเป้าหมาย

ความสำเร็จ ตามมาตรฐานของครอบครัว ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของครอบครัว นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้ครอบครัวและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

๒) ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สอดคล้องกับจุดเน้น สภาพปัญหา ความต้องการอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

๓) จัดระบบสารสนเทศที่มาข้อมูล/ร่องรอย/หลักฐานที่เกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

๔) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของครอบครัวที่ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๕) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

๖) จัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของครอบครัว พร้อมทั้งจัดเตรียมหลักฐาน ข้อมูล และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

๗) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเอง และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๘) ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของครอบครัว

๔.๒ บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๔.๒.๑ ศึกษา วิเคราะห์ รายงานการประเมินตนเองของครอบครัว ตลอดจนให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำ เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของครอบครัวแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๒ รวบรวม และสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของครอบครัว พร้อมกับประเด็นต่างๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับครอบครัวนั้นๆ และจัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๔.๒.๓ ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครอบครัวตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของครอบครัว

๔.๒.๔ ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก

๔.๒.๕ อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

๔.๓ บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๓.๑ ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เอการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๔.๓.๒ ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลรายงานการประเมินเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) และรวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับครอบครัว ไปยัง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๔.๓.๓ ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของครอบครัว ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๔.๓.๔ ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการจัดบุคคลร่วมเป็นผู้ประเมินภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๔.๓.๕ อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

๔.๔ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการประเมินผลติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

๕. เอกสารหลักฐานทางการศึกษา

เอกสารหลักฐานทางการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๕.๑ เอกสารหลักฐานทางการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่

๕.๑.๑ ระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.๑/ฉ) เป็นเอกสารสำหรับบันทึกผลการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่ ผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องทำและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อจบการศึกษาแต่ละระดับหรือเมื่อผู้เรียนออกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในทุกกรณี ซึ่งต้องส่งชื่อจากองค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.)

๕.๑.๒ ประกาศนียบัตร (ปพ.๒/ฉ) เป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาที่มอบให้แก่ ผู้จบการศึกษาภาคบังคับและผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

๒๕๕๑ เพื่อรับรองศักดิ์และสิทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษาตามวุฒิแห่งประกาศนียบัตรนั้น ซึ่งต้องส่งชื่อจากองค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.)

๕.๑.๓ แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.๓/ฉ) เป็นเอกสารสำหรับอนุมัติการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในแต่ละรุ่นการศึกษา โดยบันทึกรายชื่อและข้อมูลทางการศึกษาของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา(ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓) และผู้จบการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖) ใช้เป็นเอกสารสำหรับตัดสินและอนุมัติผลการเรียนให้ผู้เรียนเป็นผู้สำเร็จการศึกษา และใช้ในการตรวจสอบยืนยัน และรับรองความสำเร็จและวุฒิการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละคนตลอดไป เป็นหลักที่ต้องเก็บไว้ที่เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งต้องส่งชื่อจากองค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.)

๕.๒ เอกสารหลักฐานการศึกษาอื่นๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดขึ้น เป็นเอกสารที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผู้เรียน เช่น แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา แบบรายงานประจำตัวผู้เรียน ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และเอกสารอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

๖. การเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะหรือประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยหรือจากประสบการณ์การทำงาน หรือการดำเนินชีวิต มาเทียบโอนเพื่อเข้าศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว และนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นฐาน ในการนี้จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ดังนี้

๖.๑ แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน

ในการเทียบโอนผลการเรียน สามารถดำเนินการได้ทั้งในกรณีที่ผู้เรียนจบการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือเทียบโอนกลางคัน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ได้กำหนดแนวทางการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

๖.๑.๑ การเทียบโอนผลการเรียนให้พิจารณาจากรูปแบบการจัดการศึกษา ลักษณะการจัดหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลาย โดยเทียบเคียงกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน

๖.๑.๒ ช่วงเวลาในการเทียบโอนผลการเรียนดำเนินการได้ ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ การเทียบโอนผลการเรียนที่เกิดขึ้นจากสภาพการณ์ต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การละทิ้งการศึกษาและการขอกลับเข้าศึกษาต่อการศึกษาจากต่างประเทศ และขอเทียบโอนเข้าศึกษาต่อในประเทศ ให้ดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรกหรือตอนภาคเรียนแรกที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นนักเรียน เพื่อการวางแผนการเรียน ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ภาคเรียน ถ้ามีเหตุจำเป็นผู้ขอเทียบโอนไม่สามารถขอเทียบโอนได้ภายในเวลาที่กำหนด ให้อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรณีที่ ๒ การเทียบโอนความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ สถาบันทางศาสนา สถาบันฝึกอบรมวิชาชีพ ศูนย์การเรียนรู้ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ฯลฯ ให้ดำเนินการโดยสถานศึกษาที่รับเทียบโอนกำหนดรายวิชา/หมวดวิชา จำนวนหน่วยกิต/หน่วยการเรียนรู้ ที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม รวมทั้งกรณีของผู้กำลังเรียนและประสงค์จะไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก่อน

๖.๑.๓ การกำหนดอายุของผลการเรียนที่ขอเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอน โดยพิจารณาบนพื้นฐานของธรรมชาติวิชา ความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน

๖.๑.๔ การพิจารณาให้ผลการเรียนในรายวิชา/หมวดวิชาที่ได้จากการเทียบโอนผลการเรียนให้ผลการเรียนตามหลักฐานเดิมที่ปรากฏหรือให้ผลการเรียนใหม่ที่ได้จากการประเมินด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

๖.๑.๕ การจบหลักสูตรของผู้ขอเทียบโอน การให้หน่วยกิต/หน่วยการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอนกำหนด

๖.๑.๖ การเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่หลักสูตรเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีระเบียบ/คำสั่งกำหนดไว้แล้ว

๖.๑.๗ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้จัดทำเอกสาร/หลักฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเทียบโอนผลการเรียนโดยบันทึกผลการเทียบโอนไว้เป็นหลักฐาน และออกใบแจ้งผลการเทียบโอน ให้แก่ผู้ยื่นความประสงค์และจัดเก็บเอกสาร/หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเทียบโอน พร้อมทั้งจัดทำทะเบียน ผู้ขอเทียบผลการเรียนไว้เพื่อการอ้างอิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถบันทึกข้อมูลการเทียบโอน ไว้ในช่องหมายเหตุโดยไม่ต้องกรอกผลการเรียนเดิมในระเบียบแสดงผลการเรียน และแนบเอกสารแสดงผลการเรียนจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่นำมาขอเทียบโอนไว้ด้วยกัน

๖.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้ กรณีผู้เรียนไม่มีเอกสารหลักฐานผลการเรียนรู้ที่ผ่านมากกรณีผู้เรียนไม่สามารถนำเอกสารหลักฐานผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาแสดงเพื่อประกอบการขออนุญาตจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจึงได้กำหนดแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ดังนี้

๑) เมื่อครอบครัวได้รับการอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวในระดับประถมศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว และได้จัดการเรียนการสอนไประยะเวลาหนึ่ง ให้ผู้เรียนยื่นคำร้องขอเทียบโอนผลการเรียนสำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีบทบาทในการเทียบโอน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในรูปของคณะกรรมการ จำนวน ๓ - ๕ คน อาจประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการศึกษา หรือบริหารสถานศึกษา หรือครูผู้สอน เป็นต้น

๒) แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนให้พิจารณาจากเอกสารหลักฐานการศึกษาและ/หรือประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้ขอเทียบโอน หากไม่มีหลักฐานการศึกษาชั้นใดชั้นหนึ่งในระดับประถมศึกษาให้ทำการประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ ด้วยเครื่องมือและวิธีการ ที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นต้นไป ทีละชั้นเรียนโดยมีระยะเวลาห่างกันพอสมควรในการประเมินแต่ละชั้นเรียน

๓) ผู้ขอเทียบโอนจะต้องมีเวลาเรียนต่อเนื่องสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่ขอเทียบโอนผลการเรียนอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน เพื่อการจบระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ ๖) สำหรับกรณีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ กรณีผู้เรียนไม่มีเอกสารหลักฐานผลการเรียนรู้ ที่ผ่านมาในระดับมัธยมศึกษา ดำเนินการเช่นเดียวกับการเทียบโอนผลการเรียนระดับประถมศึกษา

๖.๓ แนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ เข้าสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนจากการศึกษาในระบบ สามารถเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดกับผู้ขอเทียบโอนเป็นสำคัญ จึงได้กำหนดแนวทางการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

ระดับประถมศึกษา

แนวปฏิบัติ

๑. กรณีจบชั้นเรียน ให้เทียบโอนรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผ่านการตัดสินผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ เพื่อจัดเข้าชั้นเรียนต่อเนื่องจากที่เรียนอยู่เดิม เช่น จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จัดเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

๒. กรณีอยู่ระหว่างชั้นปีที่เรียน ให้เทียบโอนรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากการศึกษาในระบบแล้ว และจัดเข้าชั้นเรียนต่อเนื่องในชั้นที่เรียนอยู่เดิม

๓. รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้ขอเทียบโอนได้เรียนแล้วจากการจัดการศึกษาในระบบ แต่ยังไม่ได้รับการตัดสินผลการเรียน ให้พิจารณาความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ก่อนจัดให้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาและเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวังของครอบครัว

๔. รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผู้ขอเทียบโอนได้เรียนและได้รับการตัดสินผลการเรียนแล้ว ให้พิจารณาความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จึงเทียบโอนผลการเรียน หากไม่มีความสอดคล้องหรือมีความสอดคล้องเพียงเล็กน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอนสามารถเทียบโอนให้เป็นรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มประสบการณ์ตามแผนการจัดการศึกษาหรือเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวังของครอบครัว โดยบันทึกไว้ในช่องหมายเหตุของระเบียบแสดงผลการเรียน ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอน สามารถประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ที่มีมาก่อนของผู้เรียนบางรายวิชาที่จำเป็นตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนด ก่อนเทียบโอนผลการเรียนได้

๕. การกำหนดช่วงเวลาในการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่เป็นแนวทางการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน

เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการเทียบโอน

ควรคำนึงถึงความครบถ้วน สมบูรณ์ น่าเชื่อถือ และโปร่งใสเพื่อเทียบโอน ซึ่งอาจประกอบด้วยเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบแสดงผลการเรียน ปพ.๑ (ถ้ามี)
๒. ใบแสดงผลการเรียนเป็นรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ถ้ามี)
๓. ตรวจสอบประวัติและเอกสารหลักฐานการศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การบันทึกผลการเทียบโอนในใบแสดงผลการเรียน

การบันทึกผลการเทียบโอนในใบแสดงผลการเรียนในระดับประถมศึกษา ให้ดำเนินการ โดยบันทึกรายวิชา/จำนวนหน่วยน้ำหนัก และผลการเรียนของการจัดการศึกษาในระบบ แล้วนำมากรอกในใบแสดงผลการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอน และให้แนบใบแสดงผลการเรียนเดิมไว้กับใบแสดงผลการเรียนใหม่

ระดับมัธยมศึกษา

แนวปฏิบัติ

๑. กรณีจบชั้นเรียน ให้เทียบโอนรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผ่านการตัดสินผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ ทั้งนี้หลังการเทียบโอนให้ใช้ชื่อวิชาและรหัสวิชาตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และครอบครัวกำหนดร่วมกัน เพื่อจัดเข้าชั้นเรียนต่อเนื่องจากที่เรียนอยู่เดิม

๒. กรณีอยู่ระหว่างชั้นปีที่เรียน ให้เทียบโอนรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผ่านการประเมิน และจัดเข้าชั้นเรียนต่อเนื่องในชั้นที่เรียนอยู่เดิม

๓. รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผู้ขอเทียบโอนได้เรียนและได้รับการตัดสินผลการเรียนแล้ว ให้พิจารณาความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด หรือเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวัง จึงเทียบโอนผลการเรียน หากมีรายวิชาหรือจำนวนหน่วยกิตที่ไม่ความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี ของสถานศึกษาที่รับเทียบโอนสามารถเทียบโอนให้เป็นรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติมตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว โดยบันทึกไว้ในช่องหมายเหตุของระเบียบแสดงผลการเรียน

ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอนอาจประเมินความรู้ความสามารถใหม่บางรายวิชาที่จำเป็นตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับโอนกำหนด ก่อนเทียบโอนผลการเรียนได้

๔. รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดที่ผู้ขอเทียบโอนยังไม่ได้เรียน ให้จัดให้เรียนเพิ่มเติม โดยจัดให้เรียนในช่วงเวลาใดนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและครอบครัวกำหนดร่วมกัน

๕. การกำหนดช่วงเวลาในการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่เป็นแนวทางการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอน

เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการเทียบโอน

ควรคำนึงถึงความครบถ้วน สมบูรณ์ น่าเชื่อถือ และโปร่งใสเพื่อเทียบโอน ซึ่งอาจประกอบด้วย เอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบแสดงผลการเรียน ปพ.๑
๒. ใบแสดงผลการเรียนเป็นรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ถ้ามี)
๓. ตรวจสอบประวัติและเอกสารหลักฐานการศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การเทียบโอนรายวิชา/ผลการเรียน

การเทียบโอนรายวิชา/ผลการเรียน ที่มีรายชื่อวิชา/รหัสวิชาหรือหน่วยกิตไม่ตรงกัน ดำเนินการ ดังนี้

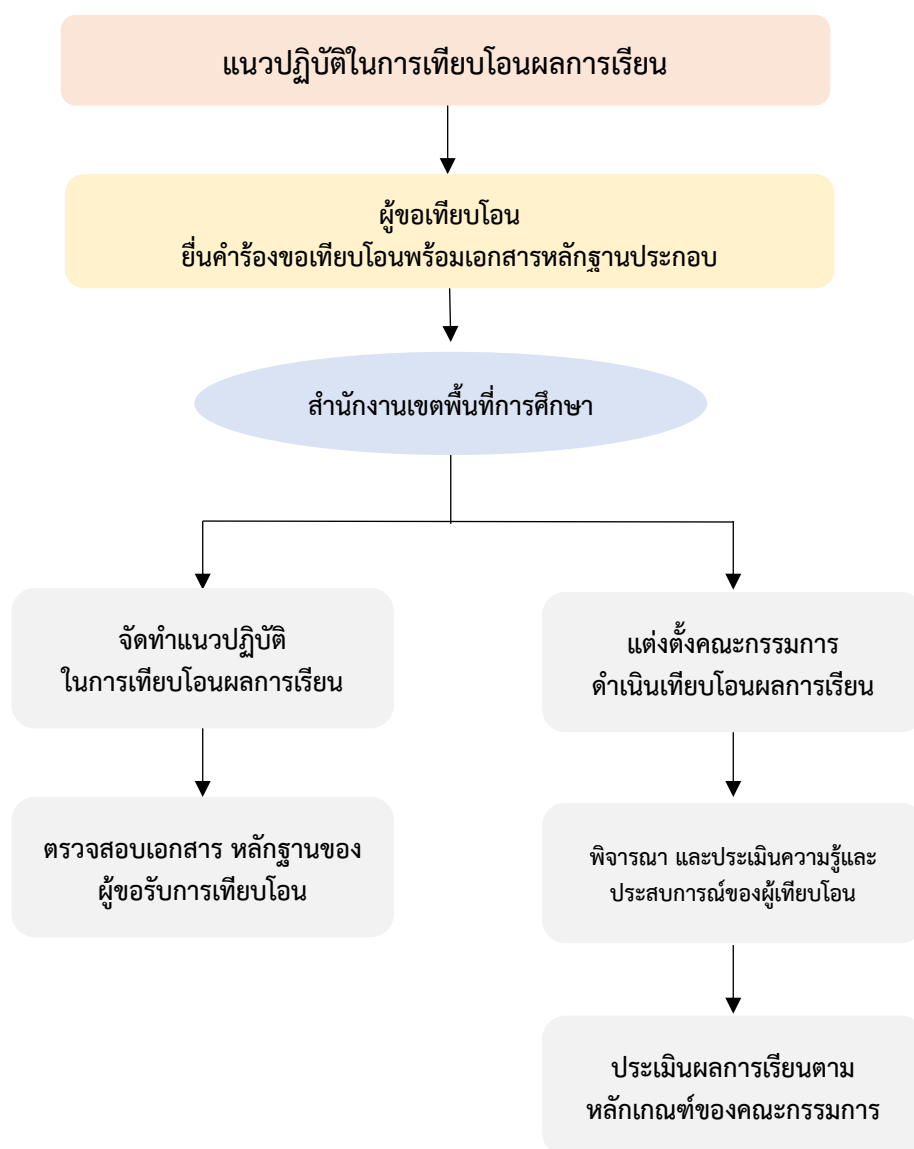
๑. ให้เป็นไปตามผลการเรียนของการจัดการศึกษาในระบบ
๒. รายวิชาพื้นฐาน ให้ปรับตามโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับเทียบโอน

๓. รายวิชาเพิ่มเติม ให้ยึดตามโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เทียบโอน

การบันทึกผลการเทียบโอนในใบแสดงผลการเรียนรู้

การบันทึกผลการเทียบโอนในใบแสดงผลการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา ให้ดำเนินการโดยบันทึกรายวิชา/จำนวนหน่วยกิต และผลการเรียนของการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบในใบแสดงผลการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เทียบโอน และให้แนบใบแสดงผลการเรียนรู้เดิมไว้กับใบแสดงผลการเรียนรู้ใหม่

แผนภูมิที่ ๓ วิธีปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

๗. สิทธิประโยชน์ทางการศึกษา

ผู้เรียนจากการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๗.๑ เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

๗.๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ๕ รายการ ตามแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- ๑) ค่าจัดการเรียนการสอน (เงินอุดหนุนรายหัว)
- ๒) ค่าหนังสือเรียน
- ๓) ค่าอุปกรณ์การเรียน
- ๔) ค่าเครื่องแบบนักเรียน
- ๕) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ทั้งนี้ การจัดสรรให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละปีงบประมาณ และผู้ปกครองสามารถถัวจ่ายระหว่างอุปกรณ์การเรียนกับเครื่องแบบนักเรียนได้

๗.๑.๒ แนวทางการดำเนินงานการจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ๕ รายการดังกล่าว มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจำนวนบิดา/มารดา/ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษา ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสิทธิที่พึงได้รับจากรัฐ ตามข้อ ๑

๒) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล และพิจารณาจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ปีการศึกษาละสองครั้ง โดยสอดคล้องกับปีงบประมาณ ดังตารางการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๓) กรณีที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ครบตามจำนวนของผู้เรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการเสนอของบประมาณรายการดังกล่าวเพิ่มเติม เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ถูกต้องครบถ้วน ตามข้อมูลจำนวนผู้เรียนในปีงบประมาณนั้นๆ ต่อไป

๔) ให้ครอบครัว เปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ ประเภทออมทรัพย์ และแจ้งเลขที่บัญชีให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทราบ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการโอนเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ต่อไป

๕) กรณีที่ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว รับทราบว่าไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครอบครัว ทำหนังสือแจ้งต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ดำเนินการตามสิทธิอันพึงได้รับจากรัฐ

๗.๒ การสมัครเข้าฝึกวิชาทหารหรือเรียนรักษาดินแดน (รต.)

ผู้เรียนจากการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถขอรับสิทธิในการสมัครเข้าฝึกวิชาทหารหรือเรียนรักษาดินแดน (รต.) ตามหนังสือหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ที่ กท ๐๔๖๒/๓๓๘๘๙ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ต้องมีคุณลักษณะ คุณสมบัติ และเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารที่กำหนดไว้ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ผู้สมัครเข้าร่วมสังกัดสถานศึกษาที่หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนประกาศให้เปิดการฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นไปตามระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ว่าด้วยการเปิด-ปิดสถานศึกษาวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๕๕ และคู่มือมาตรฐานตรวจการปฏิบัติ โครงการศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารแข่งขันสถานศึกษาร่วมใจ มุ่งไปสู่มาตรฐานเดียวกัน

๗.๓ การทดสอบทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๗ ให้สถาบันมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยพัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและระดับนานาชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ผู้เรียนจากการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยครอบครัว มีสิทธิเลือกเข้าทดสอบฯ ซึ่งเป็นไปตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ โดยกำหนดให้เป็นทางเลือกในการจัดให้ผู้เรียนได้รับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยให้คำนึงถึงสิทธิ โอกาส และประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๘. การย้ายภูมิลำเนา

กรณีการขอย้ายภูมิลำเนาของครอบครัว ไปต่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประสงค์จะจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยครอบครัวต่อเนื่อง ให้ดำเนินการ ดังนี้

๘.๑ ครอบครัว ทำหนังสือแจ้งขอย้ายภูมิลำเนาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งเดิม

๘.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งเดิม ดำเนินการดังนี้

๘.๒.๑ เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เพื่อทราบ

๘.๒.๒ ทำหนังสือแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งใหม่ พร้อมเอกสารหลักฐานการอนุญาตจัดการศึกษา แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว รายงานผลการจัดการศึกษาของครอบครัวประจำปี และเอกสารหลักฐานการเรียนที่ออกโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งเดิมเพื่อส่งต่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งใหม่รับช่วงการดูแลการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ต่อไป

๘.๒.๓ จำหน่ายผู้เรียนออกจากทะเบียนผู้เรียน ตามแนวปฏิบัติในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การใช้ทะเบียนผู้เรียนสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว

๘.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งใหม่ ดำเนินการดังนี้

๘.๓.๑ กรณีแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวที่ได้รับการอนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งเดิม อยู่ระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามแผน การจัดการศึกษาที่ขออนุญาตไว้ เช่น ขออนุญาตจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ แต่มีความจำเป็นต้องย้ายภูมิลำเนา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งใหม่เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดรับทราบเพื่อให้ครอบครัวนั้นจัดการเรียนการสอนตามแผนที่ได้รับการอนุญาตไว้แล้ว

๘.๓.๒ กรณีแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวที่ได้รับการอนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งเดิมสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนของแผนการจัดการศึกษานั้น ๆ เช่น ขออนุญาตจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ ๑ (ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) ปัจจุบันจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และมีความจำเป็นต้องย้ายภูมิลำเนาเพื่อจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ ๒ (ประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ตั้งใหม่ดำเนินการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวใหม่ เนื่องจากเป็นการขออนุญาตจัดการศึกษาในระดับชั้นปี หรือช่วงชั้นต่อไป จึงต้องขออนุญาตจัดการศึกษา โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับการศึกษาที่จะขออนุญาตต่อไป และดำเนินการตามแนวทางการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่กล่าวในส่วนที่ ๒ เรื่องการขออนุญาตจัดการศึกษา

๙. การเลิกจัดการศึกษา

๙.๑ การเลิกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว มีได้ ๒ กรณี ต่อไปนี้

กรณีที่ ๑ ครอบครัวมีความประสงค์จะขอเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้ทำหนังสือยื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาอนุญาต แล้วสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งอนุญาตให้เลิกจัดการศึกษาตามคำขอของครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา

กรณีที่ ๒ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีมติให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัวในกรณีที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่า ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา ที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาตามที่ได้รับอนุญาต และไม่ปรับปรุงการจัดการศึกษาตามที่ คณะกรรมการวิชาการแนะนำ

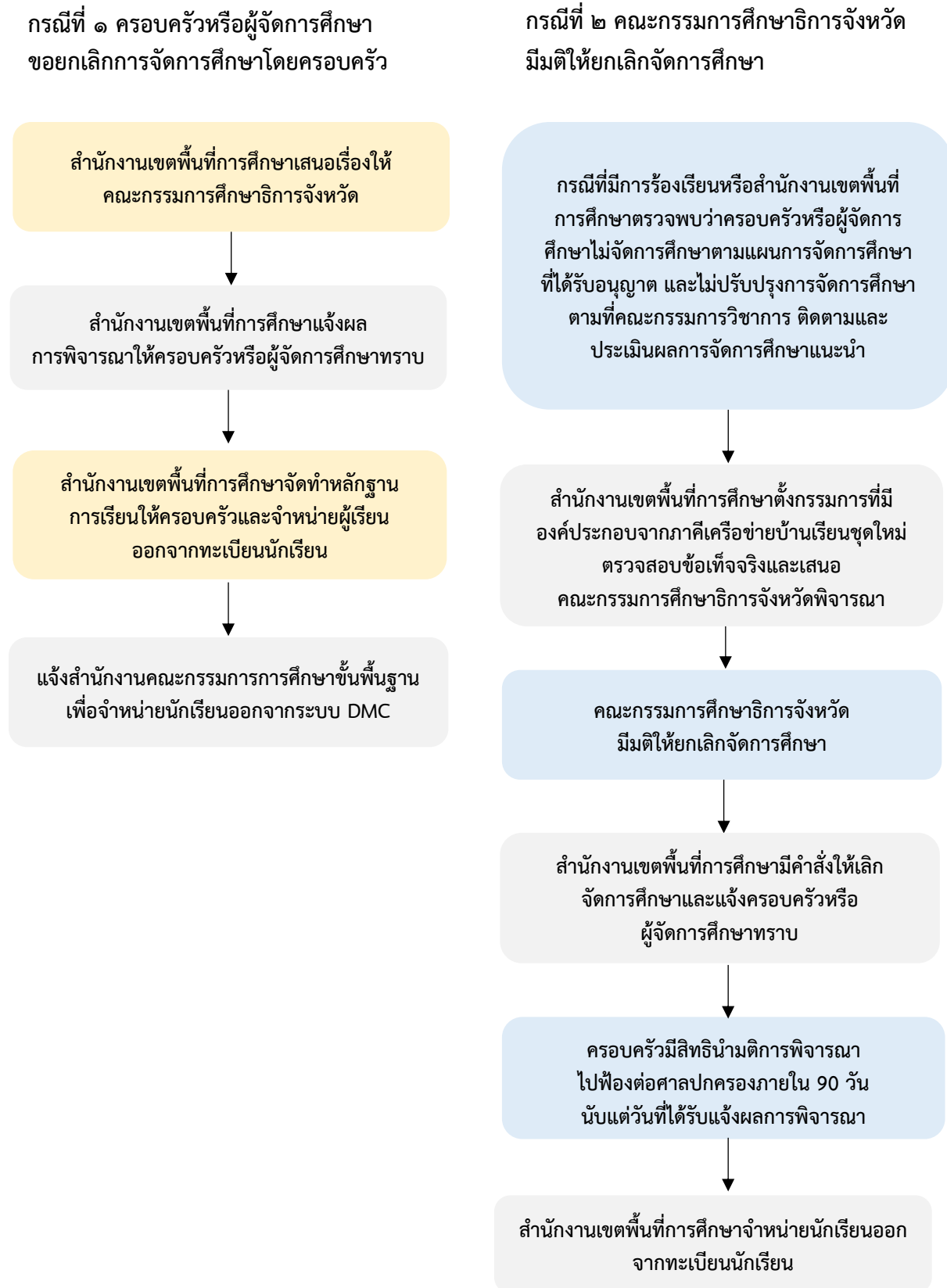
๙.๒ แนวปฏิบัติในการขอยกเลิกการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๙.๒.๑ ครอบครัว ทำหนังสือขอยกเลิกการจัดการศึกษาถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่ ให้สำนักงานเขตพื้นที่ออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาและจัดหาที่เรียนใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยเร็วที่สุด ไม่ควรเกิน ๕ - ๑๐ วันทำการ นับตั้งแต่วันแจ้ง มีคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษา พร้อมทั้งออกเอกสารหลักฐานการศึกษาของผู้เรียน เพื่อส่งต่อให้กับครอบครัวต่อไป

๙.๒.๒ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีมติให้เลิกจัดการศึกษา ตามข้อ ๔ ในกรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่าครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาตามข้อ ๒ (๗) ให้สำนักงานแนะนำ ให้ครอบครัวนั้นปรับปรุงการจัดการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากครอบครัวดังกล่าวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา ครอบครัวมีสิทธินำคดีไปฟ้องศาลปกครองภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งผลการยกเลิก

แผนภูมิที่ ๔ แนวทางการเลิกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. กฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. 2547
2. แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. 2562
3. หลักเกณฑ์และวิธีการ ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
4. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1223/2560 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

ภาคผนวก

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
ระดับ.....สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.ตาก เขต ๑

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว).....

เลขประจำตัวประชาชน.....อาชีพ.....

ที่อยู่ปรากฏตามทะเบียนบ้านเลขที่.....ถนน.....

ซอย.....ตำบล.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....E-mail.....

ถิ่นที่พักอาศัยเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน บ้านเลขที่.....ถนน.....

ซอย.....ตำบล.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

มีความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.ตาก เขต ๑ ให้แก่

ด.ช., ด.ญ.

เลขประจำตัวประชาชน.....เกี่ยวข้องกับ.....

ระดับก่อนประถมศึกษา/ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา.....เป็นต้นไป

โดยมีผู้จัดการศึกษาคือ

นาย, นาง, นางสาว.....เลขประจำตัวประชาชน.....

วุฒิการศึกษา.....สถาบัน.....ปี พ.ศ.

อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

สถานที่จัดการศึกษา เลขที่.....ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้ว ดังนี้

- สำเนาทะเบียนบ้านของครอบครัว, ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของครอบครัว, ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- สำเนาสูติบัตรของผู้เรียน
- สำเนาวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้เรียน
- ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- แผนการจัดการศึกษา
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นความประสงค์
(.....)

รูปถ่าย
นักเรียน

แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว).....

เลขประจำตัวประชาชน.....อายุ.....ปี วุฒิการศึกษา.....

อาชีพ.....ที่อยู่ปรากฏตามทะเบียนบ้าน.....

ถิ่นที่พักอาศัยเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน.....

มีความประสงค์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้แก่

ด.ช., ด.ญ., นาย, นางสาว.....

เลขประจำตัวประชาชน.....เกี่ยวข้องกับ.....

ในระดับการศึกษา ชั้น.....ตั้งแต่ปีการศึกษา.....เป็นต้นไป

ผู้จัดการศึกษาคือ

นาย, นาง, นางสาว.....เลขประจำตัวประชาชน.....

วุฒิการศึกษา.....สถาบัน.....

อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

สถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา เลขที่.....ถนน.....ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้ว ดังนี้

- ๑. สำเนาทะเบียนบ้านของครอบครัว และผู้เรียน
- ๒. ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- ๓. สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- ๔. แผนการจัดการศึกษา
- ๕. สำเนาสูติบัตรของผู้เรียน
- ๖. สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้เรียน
- ๗. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขออนุญาต

(.....)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

๑. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

ชื่อ-สกุล บิดา.....วุฒิการศึกษา.....

ประสบการณ์.....

อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....

ชื่อ-สกุล มารดา.....วุฒิการศึกษา.....

ประสบการณ์.....

อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....

๒. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

๒.๑ ระบุข้อมูลของผู้เรียน

ชื่อ-สกุล ผู้เรียน.....

วัน เดือน ปีเกิด.....อายุ.....

ประวัติการศึกษา (กรณีเรียนในระบบโรงเรียนมาก่อน)

๒.๒ พัฒนาการของผู้เรียน (ระบุการพัฒนาการของผู้เรียน/ความสามารถพิเศษ/ความต้องการพิเศษ)

พัฒนาการตามวัย

พัฒนาการตามความสามารถพิเศษ

พัฒนาการตามความต้องการพิเศษ

๓. ระดับการศึกษาที่จัด

เหตุผลในการจัดการศึกษาของครอบครัว

๔. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

๕. รูปแบบการจัดการศึกษา (โปรดระบุ)

จัดการศึกษาแบบครอบครัวเดียว เนื่องจากไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับกลุ่มบ้านเรียน หรือครอบครัวอื่น และมีความสนใจเฉพาะด้านแตกต่างกัน

จัดการศึกษาแบบมีข้อตกลงร่วมกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น โดยมีการเข้าไปใช้ทรัพยากรในโรงเรียน หรือเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากต้องการให้บุตรได้มีความรู้ประสบการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบโรงเรียน

จัดการศึกษาแบบกลุ่มครอบครัวที่มีแนวคิดคล้าย ๆ กัน เป็นการจำลองสังคมเล็ก ๆ เชื่อมโยงกับกลุ่มเป็นการช่วยเสริมพัฒนาการของบุตรได้

อื่น ๆ (ระบุ)

๖. โครงสร้างเวลาเรียน

.....

๗. การจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์

.....

.....

๘. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....

.....

๙. การจัดกระบวนการเรียนรู้

.....

.....

๑๐. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

๑๑. อื่น ๆ (ครอบครัวสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้)

.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กลุ่มประสบการณ์	เป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ที่มุ่งหวัง ภาคเรียน/ชั้นปี/ช่วงชั้น	กิจกรรม การเรียนรู้	การวัดและ ประเมินผล	หลักฐานร่องรอย จากการเรียนรู้

แบบอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ที่ ศธ ๐๔๐๕๕/

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑
บริเวณศาลากลางจังหวัดตาก ๖๓๐๐๐

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาการอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน นาย, นาง, นางสาว.....

ตามที่ ท่านได้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวให้แก่ ด.ช., ด.ญ., นาย,
นางสาว.....ระดับการศึกษา.....
ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา.....พิจารณาแล้วมีมติ

- อนุญาตให้จัดการศึกษา
- ไม่อนุญาตให้จัดการศึกษา เนื่องจาก

.....
.....
.....

อนึ่ง หากไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าว ท่านมีสิทธิยื่นขอให้ทบทวนคำสั่งของคณะกรรมการศึกษาธิการ
จังหวัด ผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้ขอจัดการศึกษา ในการนำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครอง
ภายใน ๙๐. วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

กลุ่ม.....

โทร.....

หนังสือรับรองที่อยู่ของนักเรียนที่ไม่มีทะเบียนบ้านในภูมิลำเนา

ข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว).....ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงานปัจจุบัน เลขที่.....ถนน.....ซอย.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....E-mail.....
ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่.....ถนน.....ซอย.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....E-mail.....
เกี่ยวข้องกับผู้อื่นความประสงค์ฯ เป็นของ นาย/นาง/น.ส.
และขอรับรองว่า ด.ช./ ด.ญ.....
อาศัยอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ซอย.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....จริง

ลงชื่อผู้รับรอง.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

หมายเหตุ: แบบัตรประจำตัวประชาชนหรือทะเบียนบ้านของผู้รับรอง

คำขอมิบัตรประจำตัวผู้เรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า (นาย/นางนางสาว).....

ผู้ขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัวให้แก่ (เด็กชาย/เด็กหญิง/นาย/นางสาว).....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....

มีความประสงค์ขอมิบัตรประจำตัวผู้เรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวให้แก่ (เด็กชาย/เด็กหญิง/นาย/นางสาว).....ระดับชั้น.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. อายุปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

หมายเหตุ: ให้แนบรูปถ่ายผู้เรียน (ใส่เสื้อเชิ้ตสีขาวแขนสั้น) ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป เพื่อประกอบการจัดทำเอกสารดังกล่าว

บัตรประจำตัวผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

(ด้านหน้า)

รูปถ่าย
ขนาด 1 นิ้ว

บัตรประจำตัวผู้เรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ชื่อ-นามสกุล.....
Name.....

เกิดวันที่..... หมู่โลหิต.....

เลขประจำตัวประชาชน.....

ระดับการศึกษา.....

.....

ลายมือชื่อ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก 1

(ด้านหลัง)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
เลขที่.....

แบบคำร้องขอรับการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์
เพื่อเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง การประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์เพื่อเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

ด้วยข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

เลขประจำตัวประชาชน.....อาชีพ.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

. ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

มีความประสงค์ขอรับการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์เพื่อเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยครอบครัวให้แก่ ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/นางสาว.....

เลขประจำตัวประชาชน.....เกี่ยวข้องเป็น.....

ระดับชั้น.....ตั้งแต่ปีการศึกษา.....เป็นต้นไป

โดยมีเอกสาร/หลักฐาน/ข้อมูล ประกอบการพิจารณา ดังนี้

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- สำเนาทะเบียนบ้าน
- สำเนาวุฒิการศึกษา
- ใบประกาศปราชญ์ชาวบ้าน หรือครุภูมิปัญญา
- ใบมอบอำนาจ
- อื่นๆ (ระบุ).....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

**แบบรายงานผลการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์
เพื่อเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว**

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผลการประเมินความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ เป็นส่วนหนึ่งของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
ชื่อ.....นามสกุล.....
ตามแบบคำร้อง ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ดังนี้

รายงานผลการประเมินและ ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการ	หลักฐาน/หลักฐานประกอบ การประเมิน	ผลการประเมิน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑. ความรู้ความสามารถ			
๑.			
๒.			
๒. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษา			
๑.			
๒.			

ลงชื่อ..... ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ..... กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ..... กรรมการ
(.....)

การอนุมัติผลการประเมิน อนุมัติ ไม่อนุมัติ

ลงชื่อ..... ผู้อำนวยการ สพป. ตาก เขต ๑
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำร้องขอเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอเทียบโอนผลการเรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

ด้วยข้าพเจ้า(นาย/นาง/นางสาว).....

วัน/เดือน/ปีที่เกิดเลขประจำตัวประชาชน.....

มีความประสงค์ขอเทียบโอนผลการเรียนจาก การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ
 การศึกษาตามอัธยาศัย ประสบการณ์ทำงาน การฝึกอาชีพ เพื่อเข้าศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยครอบครัว ในระดับการศึกษา/ชั้น..... ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

๑. โดยมีเอกสาร/หลักฐาน/ผลงาน ประกอบการพิจารณา ดังนี้

(ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง เพื่อระบุเอกสารประกอบการพิจารณา)

ระเบียบแสดงผลการเรียน ชั้น

หนังสือรับรองประสบการณ์ทำงาน (โปรดระบุ).....

.....

วุฒิบัตร/เกียรติบัตร (โปรดระบุ)

.....

หลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม (โปรดระบุ)

.....

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

๒. มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้าน (โปรดระบุ)

.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ).....ผู้ขอเทียบโอน

(.....)

ได้ตรวจสอบเอกสาร/หลักฐานแล้ว เห็นว่า

(สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)

สามารถรับแบบยื่นความจำนงขอเทียบโอนผลการเรียนได้

สามารถรับแบบยื่นความจำนงขอเทียบโอนผลการเรียนได้ แต่ขาดหลักฐาน.....

ไม่สามารถรับแบบยื่นความจำนงขอเทียบโอนผลการเรียนได้ เนื่องจาก

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

หนังสือรับรอง

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า (นาย/นาง/นางสาว).....

วัน/เดือน/ปีที่เกิด.....เลขประจำตัวประชาชน.....

ได้รับการฝึกอาชีพ/ประสบการณ์ด้าน.....

ณ บริษัท/หน่วยงาน.....

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ดังนี้

☐ การศึกษาตามอัธยาศัย	ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
☐ การฝึกอาชีพ	ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
☐ ประสบการณ์การทำงาน	ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ ประทับตราของหน่วยงาน

ใบแจ้งผลการเทียบโอนผลการเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

ขอรับรองว่าวัน/เดือน/ปีที่เกิด

เลขประจำตัวประชาชน.....ระดับการศึกษาเดิม.....

จาก.....จังหวัด.....

ได้ยื่นคำร้องขอเทียบโอนผลการเรียนโดยนำ

๑. โดยมีเอกสาร/หลักฐาน/ผลงาน ประกอบการพิจารณา ดังนี้

(ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง เพื่อระบุเอกสารประกอบการพิจารณา)

ระเบียบแสดงผลการเรียน ชั้น

หนังสือรับรองประสบการณ์ทำงาน (โปรดระบุ).....

วุฒิบัตร/เกียรติบัตร (โปรดระบุ)

หลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม (โปรดระบุ)

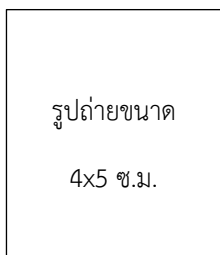
อื่น ๆ (โปรดระบุ)

๒. มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้าน (โปรดระบุ)

เพื่อเข้าศึกษาต่อชั้น.....ในภาคเรียน.....ปีการศึกษา.....ได้รับการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ ที่ขอรับเทียบโอนผลการเรียน	กลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ ที่ได้รับเทียบโอนผลการเรียน	หมายเหตุ
๑.		
๒.		
๓.		

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ที่ต้องเรียนเพิ่มเติม.....

รูปถ่ายขนาด

4x5 ซม.

ให้ไว้ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

...../...../.....

เจ้าพนักงานทะเบียน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายวินัย เมฆหมอก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. นางอรชร ปราจันทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
3. นายวีระพงศ์ คำกมล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
4. นายภัทรพงษ์ วรรณกุล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผู้เรียบเรียง

นางสาวอุมาพร วชิรโรจน์ประภา นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

HOME SCHOOL

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

